

DİZİN

(Cilt II)

Kemal Gözler, *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi*, Bursa, Ekin Yayınevi, 2011, 2 Cilt
(32+973; 32+1040 s.) (www.anayasa.gen.tr/ahgt.htm)

Not: Bu dizin yargı kararlarını da içerir. İngilizce ve Fransızca kavramlar için aşağıdaki
(s.935 vd.) *İngilizce ve Fransızca Anayasa Hukuku Terimleri Sözlüklerine* bakılabilir.

11 Nolu Protokol öncesi yargı yetkisinin tanı-
ması, 579

11 Nolu Protokolün getirdiği yenilikler, 580

14 Nisan 1992 tarihli İsrail Temel Kanunu (*Basic
Law: Government*), 265, 280

14 Nolu Protokol, 581

17 ve 18'inci yüzyıllarda tabii hukuk akımı, 498

1917 Meksika Anayasası - sosyal haklar, 503

1924 Teşkilât-ı Esasiye Kanunu, 17, 41, 85, 86,
87

1924 Teşkilât-ı Esasiye Kanunu, m.41, 86

1982 Türk Anayasasının 12'nci maddesinin
1'inci fıkrası, 526

22'nci Amendment, 18

25'inci Amendment, 20

---A---

a posteriori denetim - anayasa yargısı, 748

a posteriori denetim (düzeltici denetim) - anayasa
yargısı, 748

a priori denetim - anayasa yargısı, 747

A. v. *Birleşik Krallık*, 589

ab initio düzenleme yetkisi, 40, 368

ABD - başkanlık sistemi örneği, 17-42

ABD: 17-42

- af yetkisi (*pardonning power*), 30
- andlaşmalar (*treaties*), 680
- baş komutanlık yetkisi, 30
- Başkanın Cezai Sorumluluğu
(*Impeachment*), 26-28
- Başkanın düzenleyici işlem yapma yetkisi,
367
- Başkanın görev ve yetkileri, 29
- Başkanın sorumluluğu ve sorumsuzluğu, 25
- Başkanının düzenleyici işlemleri, 367
- başkanlık seçimleri, 19
- başkanlık teşkilatı, 18, 23
- devredilmiş düzenleme yetkisi (*statutory
powers*), 368
- elçileri ve diğer temsilcileri kabul etmek, 32
- *executive agreement*'lar, 674
- *executive order*, 368
- *impeachment*, 26-28

- Kabine, 23

- özerk düzenleme yetkisi, 368

- uluslararası adlaşmalar, 648

ABD Yüksek Mahkemesi, 730

ABD'de Başkan (President), 17-42

abdication, 52

Aberrufungsrecht (fesih hakkı), 117

Academie française, 75

acil durum (*estado de alarma*) - İspanya, 165

Ackerman, 396

Act of Settlement 1701, 48, 49, 176

açık liste (*liste ouverte*) - temel hak ve hürriyet-
ler, 524

açıkça temelden yoksun olma (*manifestly ill-
founded, défaut manifeste de fondement*) -
AIHM, 619

ad hoc mahkeme, 95

adalet bakanı (*garde des seaux*) - protokolde ön-
celik sırası, 317

adalet çeşmesi (*fountain of justice*), 420

adalet dağıtma (*rendre la justice*), 420

Adalet Departmanı (ABD), 22

adalet fikri, 240

adalet kraldan gelir (*toute justice émane du roi*),
174

Adalet Yüksek Konseyi (*Conseil supérieur de la
Justice*), 181, 185, 188

adalete engel olmak (*obstruction of justice*) -
ABD'de, 27, 28

adalet kraldan gelir (*toute justice émane du roi*),
106

Adams (John), 717

adem-i merkezî idare, 2

adem-i merkezî tipte anayasa yargısı (*decentral-
ized type of judicial review*), 740

adî kanun (*loi ordinaire*) - anayasa yargısı, 767

adî suçlar (*délits de droit commun*), 83

adil tatmin (*just satisfaction*), 630

adil tazmin hakkında hüküm (*judgment on just
satisfaction*), 634

adil tazmin, 636

adil yargılanma hakkı, 618

- adli yargıya başvuru yolu - temel hak ve hürriyetler korunması, 565
- administrative agency* - ABD'de, 41
- adresse*, 138
- af - ABD'de, 31
- af (*pardon*) yetkisi - ABD, 31
- af (*pardon, mercy, grâce*), 169
- af hakkı (*droit de grâce*) - devlet başkanının, 75
- af kararının şartlı olabileceği, 31
- af yetkisi (*pardonning power*) - ABD'de, 30
- affin reddi, 31
- aforoz (*excommunication*), 470
- ağır ceza reisi, 459
- ağır cürüm ve kabahatler (*high crimes and misdemeanors*) - ABD, 27, 28
- ağır ve bariz yetki tecavüzü, 236, 247, 825
- ağırlık unsuru - istisnai hâl, 382
- Ahmet Sadik v. Yunanistan*, 599
- AİHM hükümlerinin yerine getirilmesi ve yerine getirmenin denetlenmesi, 635
- AİHS koruduğu haklar, 575
- Akbay, Muvaffak, 498
- akdetme yetkisi - uluslararası andlaşmalar, 194
- akdetme yetkisini devlet başkanına verenler - uluslararası andlaşmalar, 646
- Akdivar v. Türkiye*, 599, 600
- aktif statü hakları, 509**
- alacaklı (*créancier*), 481
- Åland adası, 209, 215
- alarm hâli (*estado de alarma*) - İspanya, 390
- Albert de Saxe-Cobourg, 260
- alenîyet (*publicité*) ilkesi - yargılamada, 425, 433
- aleyhine başvuru yapılan tarafla ilgili *ratione personae* bağdaşmazlık sebepleri, 613
- Ali Haydar, 414
- Ali Osman Kurt, 708
- Ali Şahmo v. Türkiye*, 604
- Alman Anayasası - Cumhurbaşkanı (1949), 63, 69, 95; m.61, 95; m.54/3, 58; m.54/6, 60; m.55, 67; m.56, 64; m.61, 89, 90; m.61/2, 69, 97; m.70, 79, 88, 92, 109
- Alman Federal Anayasa Mahkemesi, 731
- Alman Komünist Partisi (*Kommunistische Partei Deutschland* [KPD]), 756
- Almanya**
- bakan atama ve azletme yetkisi, 322
 - başbakanı atama yetkisi, 297
 - Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, 119, 129, 149, 121, 129, 149, 175, 179, 181, 197
 - Cumhurbaşkanının seçimi, 60
 - elçi göndermek, 193
 - fesih, 129
 - gras, 177
 - hakimleri atama, 181
 - Hükûmet, 297, 298, 302, 322
 - karşı-imza, 208, 215, 227
 - olağanüstü hâl, 165
 - yüksek komuta yetkisi, 162
 - uluslararası andlaşma akdetme, 195
 - uluslararası andlaşmaları onaylama yetkisi, 196
- alt görevliler (*inferior officers*) - ABD, 33
- Althingi*, 80, 132, 138
- altı aylık süre kuralı, 602
- altı aylık sürenin işlemeye başladığı tarih, 603
- Altman and Company v. United States*, 32
- amaç unsuru - olağanüstü yönetim usûlleri, 397
- amaç unsuru - anayasa yargısı, 792
- Ambassadors* - ABD, 32
- Amerika Birleşik Devletleri, bkz. ABD
- Amerikan modeli anayasa yargısı, 740**
- davacılar, 741
 - dayandığı ilke, 741
 - denetim şekli, 741
 - denetimin zamanı, 742
 - kararların etkisi, 741
 - tarihsel kökeni, 740
 - uygulandığı ülkeler, 742
- amnisti (*amnistie, amnesty*), 170, 171, 173
- amnisti yetkisinin temeli, 173
- amnistie- grâce ayrımı - Fransız hukukunda, 170
- amparo*, 752
- Amuur v. Fransa*, 592
- anayasa başvurusu (*Verfassungsbeschwerde*), 751
- anayasa değişikliği - devlet başkanı, 143
- anayasa değişikliği hakkında kanun - anayasa yargısı, 767
- anayasa değişiklikleri "kanun" kavramına dâhil edilemez, 765
- anayasa değişiklikleri üzerinde yapacakları denetimin kapsamı, 768
- anayasa değişiklikleri, anayasa mahkemeleri tarafından denetlenebilir mi, 761
- anayasa değişikliklerini şekil bakımından denetlenmesi, 768
- anayasa değişikliklerinin anayasaların değiştirilemeyecek ilke ve hükümlerine uygunluğunun denetimi yapılabilir, 770
- anayasa değişikliklerinin esas bakımından denetlenmesi sorunu, 770
- anayasa değişikliklerinin yargısal denetimi, 761, 762, 769**
- anayasa gereği göreve başlarlarken yapılan güven oylaması, 274
- anayasa hükümleri doğrudan doğruya uygulanabilir mi, 841**
- anayasa konseyi (*constitutional council, conseil constitutionnel*), 698
- anayasa koyucu, 233

anayasa mahkemesi / anayasa mahkemeleri,**695-844****- çalışma ve yargılama usûlleri, 799**

- denetimine tabi olan norm ve işlemler, 761

- ek görev ve yetkileri, 754

- görev ve yetkileri, 753- içtüzükleri (*rules of procedure*), 799

- karar yeter sayısı, 804

- kavramı, 698

- kavramlarının tanımı, 696

- mahkemesinin denetiminin kapsamı, 789- tek kurul (*hearing in plenum*), 739

- tek kuruldan ve dairelerden oluşması, 739

- toplanması, 802

- toplantı yetersayısı, 803

- üye profili, 735

- üyelerin sayısı, 730

- üyelerinin akademik birikimleri, 735

- üyelerinin seçilmesi, 730, 733**- yapıları, 730****- yargılama usûlleri, 799**

- yetkisinin niteliği, 753

- yokluk kararı verebilir mi, 832

- yürürlüğü durdurma kararı verebilir mi, 842

anayasa mahkemesi kararları

- tali kurucu iktidarı bağlar mı, 830

- yasama organını bağlar mı, 828

- bağlayıcılığı (*res iudicata* gücü), 821

- geleceğe etkili olarak yürürlüğe girme, 814

- icrası (uygulanması), 820

- *res iudicata* teşkil etmesinin sonuçları, 823

- kararlarının sonuçları, 816

- yürürlüğe girmesi, 813

- kararlarının zaman bakımından etkisi, 813

anayasa mahkemesi kavramı, 698

anayasa mahkemesi sistemi – Cumhurbaşkanının yargılanmasında, 95

Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmak –

Fransız - Cumhurbaşkanının, 190

Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmak - İr-

landa - Cumhurbaşkanının, 190

Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmak -

Portekiz - Cumhurbaşkanının, 190

Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmak yet-

kisi - karşı-imza, 220

anayasa mahkemesine başvuru yolu - temel hak

ve hürriyetler korunması, 565

Anayasa Mahkemesine üye atamak yetkisi karşı-

imza, 219

anayasa mahkemesinin bir den fazla daireden

oluşması, 739

anayasa meselesi teşkil etme - anayasa yargısı,

796

Anayasa Mahkemesi (*Corte Costituzionale*) -

İtalya, 186

Anayasa Mahkemesi (*Tribunal Constitucional*)

İspanya, 185

anayasa şikayeti, 751**anayasa yargısı, 695-844**

- anlamı, 696

- bireysel başvuru, 751

- çoğunluk görüşü, 806

- dava açma süresi, 800

- dava açma yetkisi, 799

- dava dilekçesi, 801

- davanın açılması, 799

- davanın görüşülmesi, 802

- görüşme için hazırlık, 802

- iptal kararı, 810

- kararın kısımları, 806

- kararların çeşitleri, 808

- kararların yayınlanması, 812

- kavramının tanımı, 696

- konu unsuru, 794

- meşruluğu sorunu, 725**- modelleri, 739**

- ölçü normlar sorunu, 776

- ön koşulları, 700

- varlık koşulu: anayasa tarafından öngörül-

mesi, 702

- varlık nedeni, 698

- yargılama usûlleri, 799

anayasacı anlayış – vatana ihanet, 100

anayasal değerler ilkeler - anayasa yargısı, 786

anayasal denetim (*constitutional review*), 697

anayasal düzen - anayasa yargısı, 777

anayasal haklar, 490

anayasal kanun (*constitutional act, loi constitu-**tionnelle*) - anayasa yargısı, 766, 767

anayasal koruma - temel hak ve hürriyetler , 562

anayasal sınırlar - temel hak ve hürriyetler, 543

anayasal teamül - ABD, 40

anayasallık bloğu kavramı, 777anayasallık denetimi (*review of constitutionality*),

697

anayasallık karinesi, 811

anayasanın göndermede bulunduğu normlar, 777

anayasanın katılığı ilkesi - anayasa yargısı, 699

anayasanın sözü - temel hak ve hürriyetlerin sı-

nırlanması, 551

anayasanın tümünden değiştirilmesi (*total revision,**Gesamtänderung*), 770anayasanın üstünlüğü (*constitutional supremacy*)

ilkesi - anayasa yargısı, 698, 699

anayasaya aykırılık itirazı (*plea of unconstitu-**tionality, contention of unconstitutionality*),

750

anayasaya aykırılık kararı, 816

anayasaya aykırılık sebepleri (*grounds, moyens*) -

anayasa yargısı , 805

- anayasaya karşı cürüm (*attempto alla Costitutizione*), 89, 91, 105
- anayasaya karşı komplo (*attempto alla Costituzione*), 757
- anayasaya uygun yorum - anayasa yargısı, 838
- anayasaya uygunluk denetimi, 746 vd.**
- şekilleri, 749
 - konusu, 761
 - ölçüsü, 776
 - türleri, 746
- anayasaya uygunluk kararı, 816
- anayasayı ihlâl - devlet başkanı, 89, 90, 105
- anayasayı ihlâl, vatana ihanet, vb. suçlardan sorumluluk, 90
- anayasayı kasten ihlâl (*intentional violation of the Constitution*), 90, 91
- anayasayı kasten ihlâl (*vorsätzlicher Verletzung des Grundgesetzes*), 104
- anayasayı veya diğer bir federal kanunu kasten ihlâl (*vorsätzlicher Verletzung des Grundgesetzes oder eines anderen Bundesgesetzes*), 89, 91
- anayasayla tanıma - temel hak ve hürriyetler, 518
- Anayurt, 602, 619
- andlaşma akdetme yetkisi - Belçika'da, 195
- andlaşma akdetme yetkisi - İngiltere'de, 195
- andlaşma akdetme yetkisi - Yunanistan'da, 195
- andlaşma yapma yetkisi (*treaty making power*) - devlet başkanı, 194
- andlaşmalar (*treaties*) - ABD, 680
- andlaşmaları onaylama yetkisi - Almanya'da, 196
- andlaşmaları onaylama yetkisi - Avusturya'da, 196
- andlaşmaları onaylama yetkisi - devlet başkanı, 196
- andlaşmaların akdedilmesi (*conclusion of treaties*), 642
- andlaşmaların yürürlüğe girmesi, 199
- Andrasik ve Diğerleri v. Slovakya*, 600
- Andrew Johnson, 26
- Anlaşmazlık halinde, ya çenesini kapar, ya çekip gider (*Quand on est en désaccord, on ferme sa gueule ou s'en va*), 263
- annual sessions* - ABD, 36
- anonim başvuru, 605
- Ansay (Sabri Şakir) - *res iudicata*, 444
- Antopolo Paşa, 444
- apaçık çatışma (*evident conflict*) - anayasa yargısı, 742, 811
- apaçık kavgacı ve tamamıyla önemsiz konularda başvurular, 611
- Aquilina v. Malta*, 599
- ara normlar - anayasa yargısı, 778
- Aristo - insan hakları, 492
- Aristo - yargı, 463
- Arnavutluk - uluslararası andlaşmalar, 681
- Arslan v. Türkiye*, 605
- artan çoğunlukla onay sistemi - olağanüstü yönetim usûlleri, 396
- askerî ve sivil görevler (*civil and military posts*), 151
- Askerî Yargıtay üyelerini seçme yetkisi, 188
- Askerî Yüksek İdare Mahkemesi, 188
- askıya alınabilecek ve alınamayacak temel hak ve hürriyetler, 402
- asli düzenleme yetkisi, 367
- Assembleia da República*, 137
- assistance matérielle*, 224
- assistant* - ABD, 24
- Association culturelle des israélites nord africaines de Paris*, 374
- Association de défense des société de courses des hipodromes de province*, 371
- aşırı şekil şartlarına bağlı olmaksızın (*without excessive formalism*), 591
- aşırı şekilcilikten uzak (*without excessive formalism*), 601
- atama (*appointment, nomination*) - hükûmet, 268
- atama yetkisi - bakanlar kurulu, 286
- atama yetkisi - devlet başkanının - 149**
- Almanya, 149
 - Avustralya, 149
 - Avusturya, 149
 - Belçika, 149
 - Danimarka, 149
 - Finlandiya, 149
 - Fransa, 149
 - Hollanda, 150
 - İspanya, 150
 - İsrail, 150
 - İsveç, 150
 - İtalyan, 150
 - İzlanda, 150
 - Japonya, 150
 - Lüksemburg, 151
 - Norveç, 151
 - Portekiz, 151
 - Türkiye, 151
 - Yunanistan, 151
- atama yetkisi - başbakanın, 315
- atama yetkisi - bazı kamu görevlilerini - devlet başkanının, 148
- atama yetkisi - devlet başkanı, 149
- atama yetkisi (*appointment power*) - ABD, 33
- Attorney General* - ABD, 22
- Auby - yargı, 411, 415
- audit alterem partem* (diğer tarafı da dinle), 432
- Avrupa Birliği Adalet Divanı (*Court of Justice of the European Union*), 580
- Avrupa Birliği, 575

Avrupa İnsan Hakları Divanı, 578

- yargı yetkisi, 579

Avrupa insan hakları hukuku, 571-638

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, 578

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 571-638

- kuruluşu, 580

- tarihsel gelişim, 577

- karar ve hükümlerine atf usulü, 585

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 571-638

- kapsamı, 575

- m.15 - olağanüstü yönetim usulleri, 402

- m.15, 557

- m.34, 589

- m.35, 595, 602

Avrupa insan hakları usul hukuku, 573

Avrupa Konseyi (*Council of Europe, Conseil de l'Europe*), 574

Avrupa Konseyi (*European Council, Conseil européen*), 575

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi (*Committee of Ministers of the Council of Europe*), 637

Avrupa Konseyi çerçevesinde insan haklarının korunması, 570

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, 581

Avrupa modeli anayasa yargısı, 743

- ilk örneği, 743

- kararların etkisi, 745

- teorik kökeni, 743

- uygulandığı ülkeler, 743

- kararların sonuçları, 818

Avrupa Parlamentosu (*European Parliament, Parlement européen*), 581

Avrupa'da demokratik ortak bir kamu düzeni (*common public order of the free democracies of Europe, European public order*), 584

Avustralya

- devlet başkanının görev ve yetkileri, 5, 67, 137, 149

- atama yetkisi, 149

- baş komutanlık yetkisi, 159

- devlet başkanı, 62

Avusturya

- andlaşmaları onaylama yetkisi, 196

- atama yetkisi – cumhurbaşkanının, 149

- bakan atama ve azletme yetkisi, 322

- baş komutanlık yetkisi, 160

- başbakanı azletme yetkisi, 303

- cumhurbaşkanı, 60, 62, 63, 66, 72, 80, 88

- devlet başkanının görev ve yetkileri, 29, 49, 120, 129, 142, 147, 149, 160, 171, 185

- elçi göndermek yetkisi, 193

- fesih, 129

- hükümet, 296, 303, 322

- karşı-imza, 208, 215

- *quash*, 171

- referanduma sunma, 142

- uluslararası andlaşmalar, 649, 690

- yüksek mahkemelere üye seçme, 185

Avusturya Anayasa Mahkemesi – Anayasa değişiklikleri, 769

Avusturya Anayasa Mahkemesi, 731, 735

Avusturya Anayasası, m.142, 89; m.142/2-a, 93, m.60, 57, 80; m.61, 66; m.62, 64; m.68, 89, 94.

Avusturya sistemi, 743

aykırılığın çok belirgin ve açık olması şartı, 742

aynen iade (*restitution*), 636

ayrı ama eşit doktrini (*the separate but equal doctrine*), 728

ayrışık oy (*concurring opinion*) - anayasa yargısı, 807

ayrışık oy (*separate opinion*) - AİHM, 632

ayrışık oy (*separate opinion*), 438

Ayşe Nur Zarakolu v. Türkiye, 598, 603

Azerbaycan - uluslararası andlaşmalar, 682

azil - bakan, 325

azil - başbakan, 303

azil yetkisi (*removal power*) - ABD, 33

Azinas v. Kıbrıs, 599

Aziz Paul, 496

Aziz Thomas - insan hakları, 496

azledilmeme teminatı, 466

---B---

baba hattından Yunan neslinden olmak – Cumhurbaşkanının seçiminde, 56

Bagehot, 115

bağdaşmazlık (*incompatibility, incompatibilité*) - AİHM, 612

bağdaşmazlıklar – Cumhurbaşkanının seçiminde, 66

bağdaşmazlıklar (*incompatibilités*) - devlet başkanları, 113

bağımsız düzenleyici ajans (*independent regulatory agency*) - ABD, 34

bağımsız ödevler, 482

bağımsız ölçü norm - destek ölçü norm ayrımı, 787, 788

bağlayıcılık (*res iudicata gücü*) - anayasa mahkemesi kararlarının), 821, 822

bağlayıcılık gücü (*binding force, force obligatoire*) - temel hak ve hürriyetler, 515

bağlayıcılıklarına göre temel hak ve hürriyetlerin tasnifi, 515

bağlı yetki (*compétence liée*) – cumhurbaşkanı-hükümet çatışması, 242

bağlı yetki, 362

bağlılık statüleri - devlet sekreterleri ve parlamento müsteşarlarının, 346

bakan (*minister*) - İngiltere, 349

bakan atama ve azletme yetkisi, 321-323

- Almanya, 322
- Avusturya, 322
- başbakanın önerisiyle, 322
- Belçika, 322
- Finlandiya, 322
- Fransız, 322
- İrlanda, 322
- İspanya, 322
- İsrail, 323
- İsveç, 323
- İtalya, 322
- Norveç, 322
- Portekiz, 322
- Türkiye, 322
- Yunanistan, 322

bakan atama ve azletme yetkisi - devlet başkanının, 146

bakan atama yetkisi ve usûlü, 321

bakan atama yetkisini başbakana verenler, 323

bakan atanma yeterliliği, 319

bakan çeşitleri, 318

bakan kavramı, 316

bakan olarak atanacak kişilerde parlamento üyesi olma şartı, 320, 321

bakan sayısı, 317

bakan ve bakanlıklar, 316

bakan yönetmelikleri - Fransa, 375

bakanın görevine başbakanın önerisi üzerine son verilmesi, 325

bakanın hizmet kusuru teşkil eden eylem ve işlemleri, 341

bakanın kişisel kusur teşkil eden eylem ve işlemleri, 342

bakanın kişisel kusuruyla devlete verdiği zararlardan dolayı hukukî sorumluluğu, 343

bakanın refakati ilkesi, 23, 224

bakanın suçlandırılması ve yargılanma makamına sevkî, 328

bakanlar -ABD'-de- (*principal officers of the executive departments*), 21

bakanlar arasında eşitlik ilkesi, 317

Bakanlar Komitesi (*Committee of Ministers*) - AIHM, 637

bakanlar kurulu, 255-351

Bakanlar Kurulu (*Consiglio dei ministri*), 257

bakanlar kurulu (*council of ministers, conseil des ministres*), 255

Bakanlar Kurulu Başkanı (*Presidente del Consiglio dei ministri*) - İtalya, 292

bakanlar kurulu işlemlerini imzalamak - devlet başkanının, 156-157

- Danimarka, 156
- Fransa, 156
- İspanya, 156
- İzlanda, 157

- Portekiz, 157

- Türkiye, 157

bakanlar kurulu

- kavramı, 255

- kurulamaması, 271

- toplantılarına katılma yetkisi, 330

- toplantılarının gizliliği esası, 264

- müzakerelerinin hükümdarın izniyle ifşa (*disclosures of cabinet discussions*), 265

bakanlar kurulu üyelerinin Evanjelik Lütherci Mezhepten olması, 321

bakanlar kurulu üyesi olmayan bakanlar (non-cabinet ministers), 319, 256

bakanlar kuruluna başkanlık etme yetkisi - devlet başkanının, 147

- Danimarka, 148

- Fransız, 147

- İsveç, 148

- Portekiz, 147

- Türkiye, 147

bakanlar kuruluna başkanlık etme yetkisi - başbakan, 314

bakanlar kuruluna hâkim olan ilkeler, 260

Bakanlar Kurulunda görüşülen kararname, 156

Bakanlar Kurulunda müzakere edilmiş kararname (*décrets délibérés en Conseil des ministres*) - Fransa, 373

bakanlar kurulunda oybirliği ilkesi, 263

bakanlar kurulunun

- atanması, 268

- birliği ilkesi, 262

- bütçeyi hazırlamak yetkisi, 285

- dayanışması ilkesi, 263

- dış ilişkiler alanında yetkileri, 286

- düşürülmesi, 270

- düzenleme yetkisi, 283

- **görev ve yetkileri, 312-316, 280**

- göreve başlaması konusunda sistemler, 266

- görevinin otomatik olarak sona ermesi, 276

- görevinin sona ermesi, 271

- görüşü ve onayıyla (*with the advice and approval of the Cabinet*) - uluslararası anlaşmalar, 653

- grevi (*grève des ministres*), 82, 252

- homojenliği ilkesi, 262

- İngiltere'de ortaya çıkışı ve gelişimi, 258

- istifa yükümlülüğü, 276

- istifası, 252

- kendi istemi üzerine güven oylaması, 274

- kolejyalliği ilkesi, 261

- kolektif sorumluluğu, 261, 335

- kurulma tarihi, 269

- kurulması işlemi, 271

- kurulması ve göreve başlaması, 266

- oluşumu, 257

- silahlı kuvvetler ve savaş ile ilgili yetkileri, 285
- **sorumluluğu, 290-292**
- bakanlar, 316-341**
- bakanlara vekâlet, 329
- bakanları atamak ve azletmek - devlet başkanı, 146
- bakanları seçmek ve görevlerinden alınmalarını önermek, 313
- bakanların**
 - atanması ve azledilme usûlleri, 324
 - atanması, 319
 - başbakana karşı sorumluluğu, 337
 - cezaî sorumluluğu (*impeachment*) - İngiltere, 333
 - cezaî sorumluluğu, 337
 - dayanışması (*solidarité ministérielle*) ilkesi, 291
 - **görev ve yetkileri, 330**
 - görevlerinin sona ermesi, 325
 - görevlerinin yerine getirilmesini gözetmek, 314
 - görevleriyle ilgili işlemlerinden dolayı hukukî sorumluluğu, 341
 - görevleriyle ilgili suçlarından dolayı cezaî sorumluluğu, 339
 - hizmet şefi (*chef de service*) sıfatıyla düzenleme yetkisi - Fransa, 375, 376
 - **hukukî sorumluluğu, 340**
 - idarî nitelikteki görev ve yetkileri, 331
 - kişisel eylem ve işlemlerinden kaynaklanan hukukî sorumluluğu, 340
 - kişisel suçlarından dolayı cezaî sorumluluğu, 338
 - kolektif olarak kullanabilecekleri görev ve yetkileri, 330
 - sır saklama yükümlülüğü, 265
 - siyasi nitelikte görev ve yetkileri, 330
 - **siyasî sorumluluğu, 333**
 - **sorumlulukları, 332**
- bakanlık - parlâmento üyeliği, 319
- bakanlık (*ministère, ministry*), 316
- bakanlık bağdaşmazlıkları, 317
- bakanlık kararı (*arrêté ministériel*), 376
- bakanlık müsteşarı (*senior civil servant*), 330
- bakanlık sahibi bakanlar, 318, 319
- bakanlık sahibi olmayan bakanlar (*non-departmental ministers*), 319
- bakanlık sayısı, 317
- bakanlıklar arasında koordinasyonu sağlamak - başbakan, 314
- bakanlıkların kuruluşu ve sayısı, 317
- bakanlıklı bakanlar (*departmental ministers*), 318
- bakanlıklı bakanlar (*ministres à portefeuille*), 318
- bakanlıksız bakan (*minister without portfolio*), 318
- bakanlıksız bakan (*ministre sans portefeuille*) - Fransız Üçüncü Cumhuriyeti, 318
- bakanlıksız bakan (*non departmental ministers*), 318
- barış andlaşmaları akdetme - devlet başkanının, 203
- barış yapmak - devlet başkanının, 202
- barika-ı hakikat müsdeme-i efkardan çıkar, 432
- barrister*, 462
- Barthélemy et Duez, 100
- basın açıklaması - anayasa yargısı, 812
- basit şekilde andlaşmalar (*accords en forme simplifiée*), 644, 656
- bastırıcı veya düzeltici denetim (*repressive type of control*), 748
- baş görevliler (*principal officers*) - ABD, 22
- baş komutanlık yetkisi - ABD'de, 30
- baş komutanlık yetkisi - devlet başkammın, 159-160**
 - Avustralya, 159
 - Avusturya, 160
 - Fransız, 160
 - İngiltere, 160
 - Norveç, 160
 - Türkiye, 160
 - Yunanistan, 160
- başbakan, 10, 255, 316-343**
- başbakan adayı, 145, 266, 297
- başbakan atama işlemini karşı-imza kuralı, 299, 300
- başbakan atama, 301, 302
- başbakan atanma yeterliliği, 296
- başbakan kavramı, 292
- başbakan terimi, 292
- başbakan ve bakanların birlikte atanması sistemi, 268
- başbakan yardımcısı (*deputy prime minister*), 310
- Başbakan Yardımcısı (*Tánaiste*) - İrlanda, 320
- başbakan yardımcısı (*vice president of the cabinet*), 295
- Başbakanı (*Taoiseach*) - İrlanda, 267
- başbakanı atama yetkisi, 295-296**
 - Almanya, 297
 - Avusturya, 296
 - Belçika, 297
 - Danimarka, 296
 - devlet başkanının, 145
 - Finlandiya, 297
 - Fransa, 296, 297
 - İrlanda, 297
 - İspanya, 297
 - İtalya, 296
 - İzlanda, 296

- Japonya, 297
- Portekiz, 296
- Türkiye, 296
- Yunanistan, 296

başbakanı atanmak yetkisi - karşı-imza, 218

başbakanı azletme yetkisi, 304

- Avusturya, 303
- Danimarka, 304
- İspanyol, 304
- İsveç, 304
- Norveç, 304
- Portekiz, 304
- Yunanistan, 304

başbakanı azletme yetkisi - devlet başkanının, 146

başbakanı azletme yetkisi - Fransız, 304

başbakanı azletme yetkisi, 303

başbakanın

- atanamaması durumu, 298
- atanması - İngiltere'de, 302
- atanması - Yunanistan, 301
- **atanması, 295**
- bir daimî fiziksel yetersizlik içinde bulunması, 272
- cezaî sorumluluğu ile ilgili olarak görevinin sona ermesi, 308
- değişik isimleri, 292
- diğer bakanlar karşısındaki üstün konumu, 293
- **görev ve yetkileri, 325-332**
- görevinin sona ermesi, 272, 303
- görüşüyle (*on the advice of Prime Minister*), 210
- halk tarafından seçilmesi - İsrail, 299
- hükümetin faaliyetini yönlendirme (*orientation*) yetkisi, 313
- istifası, 306
- kolluk yönetmelikleri - Fransa, 374
- ölümü, 272, 306
- önerisi - bakanları atamak ve azletmek, 322
- önerisi üzerine bakan atamak, 147
- parlamento üyeliği sıfatının sona ermesi, 306
- sorumlulukları, 316
- tarihsel olarak ortaya çıkması, 292
- temel görev ve yetkisi, 312
- üstünlüğü ilkesi, 260

başbakanların atanması ve azledilmesi, 305

başbakanlığa vekâlet sorunu, 309

başbakanlık bağdaşmazlıkları, 294

başbakanlık kurumu - İngiltere, 293

başbakanlık, 294

Başkan (President) – ABD'de, 17-42

başkan (*President, Uachtan na Eireann*), 55

Başkan Yardımcısı (*Vice-President*) - ABD'de, 18, 20, 21

başkana karşı özel kişilerin dava açabileceğini (*civil lawsuit*) - ABD'de, 39

başkannın (ABD'de)

- af yetkisi - ABD'de, 31
- cezaî sorumluluğu - ABD'de, 25, 26
- görev süresi - ABD'de, 18
- **görev ve yetkileri - ABD'de, 29**
- göreve başlama - ABD'de, 18, 19
- görevin sona ermesi - ABD'de, 18, 19
- halk tarafından seçilmesi, 8
- hukukî sorumluluğu - ABD'de, 25, 28
- Kongre karşısında siyasi sorumsuzluğu - ABD'de, 25
- Kongreye ilişkin yetkileri - ABD'de, 37
- seçilme yeterliliği - ABD'de, 18
- seçimi - ABD'de, 18, 19
- siyasi sorumsuzluğu, 8
- sorumluluğu ve sorumsuzluğu - ABD'de, 25
- statüsü, 18

başkanlık kararnameleri (*executive order*) - ABD, 40, 368

başkanlık sistemlerinde yürütme organı, 17-42

- özellikleri, 6

başkanlık teşkilatı - ABD'de, 18, 23

başkasına zarar vermeyen her şeyi yapma iktidarı, 502

Başlar (Kemal), 735

başvuranın yetkisizliği nedeniyle ret kararı - anayasa yargısı, 809

başvuru dilekçesinin kaydedilmesi - anayasa yargısı, 802

başvuru formu (*application form*) - AİHM, 622

başvuru hakkına sahip olanlar - AİHM, 589

başvuru hakkının kötüye kullanımı - AİHM, 609

başvuru numarası (*application number*) - AİHM, 585

başvuru yollarının tüketilmesi (*exhaustion of remedies*) - bireysel başvuru - anayasa yargısı, 801

başvurucuların aynı olması (*identité des requérants*) - AİHM, 606

başvurucunun önemli bir zarar görmemiş olması - AİHM, 621, 622

başvurucuyla ilgili *ratione personae* bağdaşmazlık sebepleri - AİHM, 612

başvuruda hakaretamiz bir dil kullanılması - AİHM, 610

başvurudan vazgeçme (*withdrawal of an application*) - anayasa yargısı, 802

başvurularda dayanılan olayların aynı olması (*identité des faits*) - AİHM, 607

başvuruların konularının aynı olması (*identité des griefs*) - AİHM, 607

başvurunun açıkça temelden yoksun olmaması - AİHM, 619

başvurunun Sözleşme veya Protokollerinin hükümleriyle bağdaşmaması - AİHM, 612
başvurunun uluslararası diğer bir soruşturma veya çözüm merciiine sunulmuş bir başvuru ile aynı olmaması - AİHM, 607
başvurunun yapıldığı tarih - AİHM, 605
başvurunun yapılması - AİHM, 625
bazı andlaşmalar için parlâmentonun uygun bulunması şartını arayanlar, 657
bazı kurullara başkanlık etmek - devlet başkanının, 204
Belçika, 297, 298, 300, 322, 323
- andlaşma akdetme, 195
- atama yetkisi, 149
- bakan atama ve azletme yetkisi, 322
- başbakanı atama yetkisi, 297
- çağrı, 137
- düzenleme yetkisi, 153
- fesih, 130
- gras, 177
- hakimleri atama, 181
- kanunların uygulanması, 153
- karşı-imza, 208
- savaş ve barış ilân etme, 202
- savcılarını atamak, 184
- yüksek komuta yetkisi, 160
- yüksek mahkemelere üye seçme, 185
Belçika - Kralın görev ve yetkileri, 121, 130, 137, 143, 146, 149, 153, 160, 181, 184, 185, 202.
Belçika Anayasası, m.85, 48, m.86, 49; m.88, 78, 83; m.89, 54; m.90, 52; m.91, 51; m.93, 52, 95; m.197, 53.
belediye başkanları - devlet başkanları, 150
belirli fena hareket (*stated misbehaviour*), 90, 91
Berne, 117
beş hâkimlik bir kurul (*a panel of five judges, un collège de cinq juges*) - AİHM, 635
beş yıllık sistem (*quinquennat*) -devlet başkanı, 64
beşerî kanun (*lex humana*), 496
Beşinci Fransız Cumhuriyeti, 60
beyan (*sworn*), 51
Beyaz Saray Ofisi (*The White House Office*), 24
biçimsel özgürlükler, 504
Biddle v. Perovich, 31
bihakkın (*ex officio*) - bakanlar, 331, 344
bihakkın savaş hâli (*état de guerre de plein droit*), 204
bihakkın üye (*ex officio member, membre de droit*) - AİHM, 582
bildirgelerle tanıma - temel hak ve hürriyetler, 519
bildirici (*déclaratif*), 123
bildirim usûlü - temel hak ve hürriyetler, 451

bilgilendirilme hakkı - devlet başkanı, 115
bilirkişi ve tanık dinlenilmesi - AİHM, 630
Bill of Rights 1689, 117
bir defa görüşülmek üzere geri gönderme yetkisi - devlet başkanının, 143
bireycilik (ferdiyetçilik, *individualism*), 501
bireylerin başvuru üzerine denetim, 749
bireysel başvuru (*individual applications, requêtes individuelles*) - AİHM, 584
- hakkı - AİHM, 589
- incelenmesi usûlü - AİHM, 626
- kabul edilebilirlik koşulları - AİHM, 594
bireysel başvuruda diğer başvuru yollarının tüketilmesi - anayasa yargısı, 801
bireysel genel af - devlet başkanı, 169
bireysel hak ve hürriyetler (*droits et libertés individuelles*), 491
bireysel hürriyetler (*libertés individuelles*), 510
bireysel kararlar (*individual opinions*) - anayasa yargısı, 807
bireysel kararlar (*individual opinions*), 438
bireysel niyabet (*régence individuelle*), 52
bireysel özel af - devlet başkanı, 169
bireysel sorumluluk - bakanların, 287, 336,
bireysel tedbirleri (*individual measures, mesures individuelles*) - AİHM, 636
bireysel vekâlet - devlet başkanı, 70
bireysel yarara hizmet eden idarî faaliyetler (*activité administrative au service de l'intérêt individuel*), 508
birinci grup andlaşmalar, 679
birinci kuşak haklar, 511
Birinci Meclis (*Dail Eireann*), 267
birkaç ay içinde içtihat değişiklikleri, 727
Birleşmiş Milletler çerçevesinde insan haklarının korunması, 568
Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu (*Commission des droits de l'homme des Nations Unies 'procédure 1503*), 608
Birliğin durumu hakkında bilgi verme (*information of the state of the Union*) - ABD'de, 38
birlikte inceleme (*joint procedure*) - AİHM, 626
bizzat ihkak-ı hak memnudur, 561
Blackstone, 499
bloc de constitutionnalité, 787
Blondje v. the Netherlands, 606
Bock v. Almanya, 611, 622
Bodin (Jean), 498
Bolivya Anayasası, 396
Bonham Davası (Bonham's Case) (1610), 701
Borbon, 49
borç kavramı - temel hak ve hürriyetler, 481
borç, 105
borçlu (*débiteur*), 481
Bork'un üyeliği, 731

- Bosna-Hersek - uluslararası andlaşmalar, 682
 Bosna-Hersek Anayasası - anayasa yargısı, 762, 782
 Bossuet (Jacques-Bénigne), 498
 boşalma (*vacancy, vacance*) - cumhurbaşkanlığı makamının, 70
 boşluk (*vacuum*), 50
 Bottaro v. İtalya, 600
 Bölge Mahkemeleri Kanunu (*Circuit Court Act*), 717
 Brown v. Allen kararı, 729
 Brown v. Board of Education of Topeka kararı, 728
 Brumarescu v. Romania, 591
 Budget and Impoundment Act - ABD'de, 41
 Building Society v. the United Kingdom, 587
 Bulgaristan - anayasa yargısı - uluslararası hukuk evrensel ilkeleri, 779
 Bundeskanzler, 649
 Bundespräsident, 58
 Bundesrat, 93
 Bundestag, 58, 93, 129
 Burdov v. Rusya, 593
 Bush v. Gore, 19
 Bush, 37
 bütçe - hükümet, 285
 bütçe kısma - devlet başkanına tepki, 252
 bütçenin reddi, 278
 bütçeyi hazırlamak, 285
 bütün diğer başvuru yollarının tüketilmesi (*exhaustion of all other legal remedies*) - anayasa yargısı, 752
 bütün iktidarlar tarafından gelir (*omnis potestas a deo*), 496
 bütün üyelerinin katılımıyla toplantı (*hearing in plenum*) - anayasa yargısı, 803
 büyük (*great*) ve ciddi (*serious*) suçlar - ABD'de, 28
 büyük bir öneme (*major importance*) sahip andlaşmaları, 649, 652, 659
 Büyük Daire (*Grand Chamber*) - AİHM, 586
 büyük daire lehine dosyadan elçeme (*relinquishment of jurisdiction to the grand chamber*) - AİHM, 635
 Büyük Dük (*Grand Duke, Grand Duc*), 48
 büyük düklük tahtı, 49
 büyük tercihler (*grandes options*), 72
 büyükelçiler, 192
 ---C---
 c. (*contre*), 585
 Cabinet orders - Japonya, 213
 Callaghan, 303
 Capitant, 82
 cari işler (*affaires courants*), 72, 279
 Carlesi v. New York, 31
 Carlos, 49
 Castells v. İspanya, 599
 cebrî icra (*exécution forcée*), 438
 CEDH, 586
 cenin - temel hak ve hürriyetler, 477
 Central Intelligence Agency (CIA) (Merkezî İstihbarat Ajansı) - ABD'de, 25
 cep vetosu (*pocket veto*) - ABD'de, 36
 ceza davalarından bağışıklık (*immunity from criminal proceedings*), 85
 ceza davalarını ortadan kaldırma (*quash*) yetkisini, 171
 ceza davası (*criminal trial*) - ABD'de, 28
 ceza davası yoluyla - temel hak ve hürriyetlerin korunması, 566
 ceza hukuku yolları - temel hak ve hürriyetler, 567
 ceza kanunlarının bağlayıcılığı ilkesi, 338
 ceza kanunlarının mecburluğu ilkesi, 85
 ceza soruşturmasını durdurma (*to stop a prosecution*), 171
 ceza usulü (*procédure pénale*), 430
 ceza yargılamasına ilişkin güvenceler, 568
 cezacı (*pénaliste*) anlayış - vatana ihanet, 100
 cezacı görüş - vatana ihanette, 100
 cezaî sahada serdedilen isnatlar (*criminal charge, accusation en matière pénale*), 618
 cezaî sorumluluk (*criminal liability*) - ABD'de Başkanın, 26
 cezaî sorumluluk - bakanların, 337
cezaî sorumluluk - devlet başkanının, 82
 cezaî sorumluluk, 13, 239, 245
 cezanın ertelenmesi - ABD'de, 31
 cezanın kısmen veya tamamen ortadan kaldırılması (*remise de peine*), 171
 cezanın ortadan kaldırılması değil, cezanın daha hafif bir ceza türüne dönüştürülmesi (*commutation*) - ABD'de, 31
 cezayı daha hafif bir cezaya türüne dönüştürme (*commutation*), 171
 cezayı indirme (*reduction*), 171
 Chalkley v. Birleşik Krallık, 605
 Chamaëv ve diğerleri v. Gürcistan ve Rusya, 606
 Chambre des représentants, 130
 Chancellor of Justice, 94
 Chancellor of the Exchequer (Maliye Bakanı), 320
 Chappex v. İsviçre, 607
 Charles II, 118
 Charzynski ve Polonya, 601
 Cheshvan, 132
 Chevènement, 263
 Chief Justice - ABD'de, 19
 chief justice, 717
 Chirac, 82, 128

chose jugée a force de vérité légale, 447
chose jugée, 439
City of London v. Wood kararı, 701
 civar sistemi, 49
civil law sistemi, 458
civil liberties, 489
Civil List Act 1952, 54
Civil List Act, 1972 ve 1975, 54
civil rights, 489, 490
 Clinton - *impeachment*, 27
Clinton v. City of New York, 37
Clinton v. Jones, 29, 39
 Clinton, 18, 27
 Clinton-Lewinsky, 27
Coast Hotel v. Parrish, 817
 coğrafî teminat, 467
 Coke (Sir Edward) - anayasa yargısı, 701
Collection of Decisions of the European Commission on Human Rights, 587
 Columbia, 19
Com. v. Smith, 811
Commander-in-Chief - ABD'de, 30
common law, 457
Common Professional Examination, 462
communem hominum salutem, 496
Congreso de los Diputados, 165
conseil de prud'hommes, 463
Conseil et Comités supérieurs de la Défense nationale, 204
Conseil supérieur de la Magistrature, 468
Conseil supérieur de la Justice, 188
Consejo General del Poder Judicial, 182, 189
Conselho de Estado, 133
Considérations sur le Gouvernement de Pologne, 387
Consiglio superiore della Magistratura, 182, 189, 469
Consiglio supremo di Difesa, 204
constitutional jurisdiction, 697
constitutional justice, 697
constitutional review, 697
consuls - ABD'de, 33
contentieux constitutionnel, 697
continental law sistemi, 458
contra legem (kanuna aykırı) olma, 355, 364
contrat social, 499
contravention of the Federal Constitution, 89
contreseing, 206
controfirma, 206
 Cornu, 414, 460
corporation sole, 316
Corte Costituzionale, 186
Cortès Generales, 53, 131
Cortes, 49

Council of Economic Advisers (Ekonomi Danışmanları Konseyi) - ABD'de, 24
counsel - ABD'de, 24
counsellor - ABD'de, 24
countersignature, 206
Court of Impeachment, 176
CPAM de la Sarthe, 371
Crown Proceedings Act 1947, 83, 106
Crown servants, 106
Crown: The Crown is not bound by statute save by express words or necessary implication (Taç, sarahaten veya zımnen öngörülmedikçe kanun ile bağlı değildir), 107
Cumhurbaşkanı, 47, 55
 - adî suçları (*délits de droit commun*), 84
 - atamayla belirlenmesi, 62
- cezaî sorumsuzluğu ve sorumluluğu, 82-101
 - görev süresi, 64
 - göreve başlaması, 62
 - görevi dışında işlediği suçlardan dolayı, 86
 - görevini geçici olarak yerine getirememesi, 70, 87
 - görevini kesin olarak yapamayacak durumda bulunması hali, 68
- görevini sona erdiren haller, 67
 - göreviyle ilgili suçlarından dolayı suçlandırılması ve yargılanması usûlü, 92
 - halk tarafından seçimi, 60
- hukukî sorumluluğu, 105-112
 - imzası, 242
 - istifası, 67
 - kararnameleleri ve emirleri - anayasa yargısı, 775
 - kişisel suçları, 84
 - kişisel suçlarından sorumluluğu, 86
 - malî hakları, 74
 - ölümü, 68
 - parlamento tarafından seçilmesi usûlü, 57
 - seçilme yasakları, 57
 - seçilme yaşı 56
 - seçim kurulu tarafından seçilmesi usûlü, 57
 - seçim usûlü, 57
- seçimi, 55
- siyasal sorumluluğu, 79
 - sorumsuzluğu - karşı-imza, 240
- statüleri, 54-77
 - statüleri, 74
- tek başına yapacağı işlemler sorunu, 230, 237
 - terimi (cumhurbaşkanı), 55
cumhurbaşkanına vekâlet, 69
 cumhurbaşkanını istifaya zorlama (*acculer le président à la démission*), 81, 251

Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, 390
Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği (*Secrétariat général de la Présidence de la République*), 74

cumhurbaşkanlığı

- bağdaşmazlıkları, 66
- idarî teşkilâtı, 73
- kararnamesi - Türkiye, 155
- kararnamesi (*presidential decree*) - Yunanistan, 167
- makamının boşalması (*vacance*), 87
- seçimleri, 55
- teşkilâtı (*maison*), 73

cumhurbaşkanlığının boşalması, 69

Cumhuriyet Meclisi (*Assemblée da República*), 68

cumhuriyetlerde cumhurbaşkanının siyasal sorumlusuzluk, 78

cumhuriyetlerde devlet başkanlarının statüleri, 54-77

cumhuriyetlerde savaş ve barış ilân etme, 203

---Ç---

Çağan, 278

çağdaş hürriyet anlayışı, 504

çağrı (convocation) yetkisi (parlâmentoyu) - devlet başkanının, 136-138

- Avustralya, 137
- Belçika, 137
- İzlanda, 138
- Japon, 138
- Yunan, 138

Çalışma Departmanı (*Department of Labor*) - ABD'de, 22

çalışma ve yargılama usûlleri - anayasa yargısı, 799

çatışmalara son verme, 202

Çek Cumhuriyeti - uluslararası andlaşmalar, 683

çekirdek alan, 402, 557

çekirdek alana (negatif listeye) dokunma yasağı, 557

çekirdek haklar, 402, 557

çekişmesiz yargı, 423

çelişme (*adversarial proceedings, contradiction*) usûlü - AIHM, 608

çelişme ilkesi (*principe du contradictoire*) - yargı - dava, 425, 428, 431, 432

çelişme ilkesinin yokluğu, 428

çelişmesel (*contradictoire*), 433

çevre hakkı, 512

çevreye karşı bağımsızlık - yargı, 465

çoğu yapmaya yetkili olanın azı da yapmaya yetkili olacağı (*qui potest plus, potest minus*), 174

çoğunluk görüşü - anayasa yargısı, 806

çok ağır (*very high*), 27

çok ağır bir sakatlık (*une irrégularité extrême-ment grave*), 832

çözme kavramı - yargı, 415

---D---

Dail Eireann, 93, 131, 297

daimî parlamento (*parlement permanent*), 117, 118

daire tarafından esas incelemesi, 630

daireler (*chambers, sections*) - anayasa yargısı, 803

danışılma hakkı (*droit d'être consulté*) - devlet başkanı, 115, 116

danışma (*consultation*), 390

danışma usûlü - olağanüstü yönetim usûlleri, 393

Danıştay üyeleri, 150

Danıştay, 186

Danimarka

- andlaşma akdetme, 195
- atama yetkisi, 149
- bakanlar kurulu işlemlerini imzalamak, 156
- bakanlar kuruluna başkanlık etmek, 148
- başbakanı azletme yetkisi, 304
- fesih, 130
- gras, 177
- hükümet, 396, 300, 304, 322, 323
- Kral, 51, m.19: 54; m.13: 78, 83
- Kralın görev ve yetkileri, 125, 130, 144, 146, 149, 155, 156, 167, 175, 202
- olağanüstü yetkiler, 167
- savaş ve barış ilân etme, 202

Danimarka Yüksek Mahkemesinin 1999 Tarihli *Twind Kararı*, 725

dar anlamda Avrupa insan hakları hukuku, 573

dar anlamda yürütme, 3

dar yorum - anayasa yargısı, 753, 766

dar yorum - karşı-imza, 220

dar yorum (*narrow reading*) - ABD'de *impeachment*, 27

dar yorum (*strict interpretation*) - anayasa yargısı, 706

dava (procès, suit) kavramı, 422

dava açma hakkı - soyut norm denetimi, 749

dava açma süresi - anayasa yargısı, 800

dava açma süresi - soyut norm denetimi, 750

dava açma süresinin geçmesi nedeniyle ret kararı, 810

dava açma yetkisi - anayasa yargısı, 799

dava açma yetkisi - Avrupa modeli anayasa yargısı, 745

dava dilekçesi - anayasa yargısı, 801

dava mahkemeleri (*trial courts*), 455

dava yoluyla temel hak ve hürriyetlerin korunması, 564, 567

davacı yoksa, dava da yoktur, 426

- davacılar - Amerikan modeli anayasa yargısı, 741
davanın açılması – anayasa yargısı, 799
davanın Büyük Daireye gönderilmesi (*referral to the Grand Chamber*), 634
davanın görüşülmesi - anayasa yargısı, 802
davanın kayıttan düşürülmesi hükmü (*judgment striking the case out*), 634
davanın sonuçlanması (*case concluded*) - AİHM, 627
davasız yargılama olmaz, 422
davaya hâkim olan ilkeler, 431
davayı ortadan kaldırma (*quash*), 171
davayı yarma yetkisine sahip kişi, 414
davul-tokmak – karşı-imza, 240
dayanışma yükümlülüğü, 291
De Becker v. Belçika, 591
de facto rektör, 236, 247
de minimis non curat praetor (küçük şeyler hakimine götürülemez), 622
De Wilde, Ooms ve Versyp v. Belçika, 595
Decisions and Reports, 587
Décisions et rapports, 587
Déclaration de 1789, - anayasa yargısı 777
decree, 366
def'i (exceptio) yolu - anayasa yargısı, **750**
def'i yolu (*voie d'exception*), 750
Defensor del Pueblo - anayasa yargısı, 750
Defensor pacis, 497
delege bakanlar (*ministres délégués*) - Fransa, 348
deli ve kör Kral - İngiltere, 260
delillendirilmemiş başvurular (*unsubstantiated complaints: lack of evidence*) - AİHM, 621
Delta v. Fransa, 586
demokrasi ilkesine aykırılık, 229
demokratik kurumlarının düzenli çalışmasının korunması, 279
demokratik meşruluk, 13
demokratik meşruluktan mahrum – karşı-imza, 238, 241, 245
demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olmama - temel hak ve hürriyetler, 554
denetim türleri - anayasa yargısı, 746
denetim yolları - anayasa yargısı, 749
denetimin kapsamı bakımından sonuç - anayasa yargısı, 798
denetimin zamanı - Amerikan modeli anayasa yargısı, 742
denetimin zamanı - Avrupa modeli anayasa yargısı, 745
departman (*department*) - ABD'de, 21
departman başları (*heads of departments*), yani sekreterler - ABD'de, 33
departmanlar (*departments*) - ABD'de, 18, 21
Department of Defense - ABD'de, 22
Department of Education - ABD'de, 22
Department of Housing and Urban Development - ABD'de, 22
Department of Justice - ABD'de, 22
Department of State - ABD'de, 22
depo madde, 526
Der subjektiven öffentlichen rechte, 507
derecelendirme - amnisti-gras, 172
devam eden bir durum (*continuing situation*) - AİHM, 605
devam eden ihlaller (*continuing violations*) - AİHM, 615
devam eden ihlaller durumunda başvuru süresi, 605
devamlılık (*continuity, continuité*) ilkesi - kamu hizmetlerinde, 327
devlet - temel hak ve hürriyetler muhatabı, 532
devlet bakanı (*minister of state*) - İngiltere, 350
devlet bakanı, 319
devlet başkanı (*head of state, chef d'Etat*), 45, 48
devlet başkanı (*president of the state*), 55
devlet başkanı bakanlar kurulu işlemlerini imzalamayı reddedemez, 158
devlet başkanı bakanlar kurulunu görevden alabilir mi, 278
devlet başkanı / devlet başkanları, 45-252
- anayasa değişikliği sürecindeki yetkileri, 143
- bakanlar kurulu işlemlerini imzalamak yetkisi, 157
- bakanlar kurulunun işlemlerini imzalamayı reddedebilir mi?, 248
- başbakan atama işlemi, 146
- başbakanı doğrudan ataması, 296
- başbakanın önerdiği kişiyi bakan olarak atamayı reddedebilir mi?, 324
- cezaî sorumluluğu ve sorumsuzluğu, 82-105
- çeşitleri, 47
- devletin başı olması sıfatıyla sahip olduğu görev ve yetkiler, 113
- dış ilişkiler alanındaki görev ve yetkileri, 191
- düzenleme yetkisi, 156
- fesih yetkisi, 117
- **görev ve yetkileri, 113-206**
- hakimler yüksek kurullarına ilişkin yetkileri, 190
- idarî nitelikte yönleri, 5
- imza yetkisi, bir tevsik etme yetkisi, 241
- istediği kişiyi başbakan olarak atayabilir mi, 146, 300
- kararları – anayasa yargısı, 775
- karşı-imza kuralından istisna tutulan işlemleri, 217
- kriz dönemlerinde olağanüstü yetkileri, 164
- olağanüstü hâllere ilişkin yetkileri, 168

- önerisi+parlâmentonun onayı ile başbakanın atanması, 297
- sağlık durumuna ilişkin karar vermek - anayasa yargısı, 760
- silahlı kuvvetler ile ilgili yetkileri, 164
- silahlı kuvvetlerin komutasıyla ilgili yetkileri, 159
- siyasal sorumsuzluğu, 77
- **sorumluluğu ve sorumsuzluğu, 77-112**
- sorumsuzluğu, 239
- statüsü - monarşilerde, 47
- **statüsü, 48-77**
- varlık nedeni, 14
- yargıyla ilgili olan görev ve yetkileri, 168
- yasamayla ilgili görev ve yetkileri, 116
- yürütmeye ilgili görev ve yetkileri, 145
- devlet başkanı-hükümet çatışması, 236-252**
- devlet başkanı-devlet başkanlığı, 46
- devlet başkanlığı (*presidency of state, présidence de l'Etat*), 46
- devlet başkanlığı idarî teşkilâtına personel atama yetkisi - karşı-imza, 220
- devlet başkanlığı makamı, 14
- devlet başkanlığı statüsüyle uygunsuz davranması, 80, 81
- devlet başkanlığının kolejyallığı, 46
- devlet başkanlığının teklifi, 46
- Devlet Departmanı - ABD'de, 22
- Devlet Genel Savcısı (*Fiscal General del Estado*) - İspanya, 184
- devlet istisnâ kriz hâllerinde kendi anayasasının dışına çıkabilir mi, 384
- devlet işlerini yürütmek, 281
- Devlet Kurulu (*Council of State*) - Danimarka, 148
- devlet memurlarını (*funzionari dello Stato*) atama yetkisini, 150
- devlet noteri fonksiyonu (*staatsnotarielle Funktionen*) - karşı-imza, 159, 242
- devlet organları arasında uyumsuzluklarda karar vermek - anayasa yargısı, 759
- devlet sekreterleri, 256, 319, 343-351**
- İngiltere, 349
- Fransa, 348
- devlet sekreterleri ve parlâmento müsteşarları, 346, 347
- bağlılığı, 346
- sorumlulukları, 347
- temel görev ve yetkisi, 346
- Devlet Şurası (*Conselho de Estado*), 205
- Devlet Şurası (*Council of State*), 190, 205
- devlet tüzel kişiliğini temsil yetkisi - bakanların, 331
- devlet yetkisi (*droit régalien*), 421
- devleti, kendi şahsında tecessüm ettirme (*personnification*) - devlet başkanları, 114
- devletin başı olma sıfatından kaynaklanan yetkiler - ABD'de, 42
- devletin başı, 114
- devletin birliği (*unité*) - devlet başkanı, 114
- devletin devamlılığı (*continuité*) - devlet başkanı, 114
- devletin genel yetkili organı - bakanlar kurulu, 282
- devletin kişiliği (*personalité*) - devlet başkanı, 114
- devletin pozitif hizmetleri (*services positives de l'Etat*), 508
- devletin sembolü (*symbol of the State*) - devlet başkanı, 114
- devletlerarası başvuru** (*inter-state application, requêtes inter-étatiques*) - AİHM, **583**
- devletlerarası başvuru ile bireysel başvuru arasında benzer nokta, 584
- devletlerarası davalar (*inter-state cases, affaires inter-étatiques*), 583
- devredilebilir tek oy sistemi (*single transferable vote*), 61
- devredilmiş adalet (*justice déléguée*), 421
- devredilmiş düzenleme yetkisi (*statutory powers*), - ABD Başkanının, 40, 368
- Dhisser*, 375
- dış ilişkiler, 149
- dış kabine (*outer cabinet*) - ABD'de, 23
- dışarıdan bakan, 320
- dışişleri bakanı, 643
- Dışişleri Danışma Konseyi (*Foreign Affairs Advisory Council*), 652
- dictio*, 413
- diet, 297
- diğer ağır cürüm ve kabahatler (*other high crimes and misdemeanors*) - ABD'de, 26, 27
- diğer hükûmet üyeleri, 343-351, 343
- diğer meclis sistemi, 96
- diğer önemli andlaşmalar, 659
- dikey etki (*vertical effect*) - temel hak ve hürriyetler, 538
- dilekçe hakkı, 545
- din şartları, 49
- dinsel (yemin) - , 64
- diplomasi temsilcileri, 192
- diplomatik misyon şefleri, 192
- Directoire*, 46
- direkt hat sistemi, 49
- direktör, 46
- direnme hakkı, 495
- dispensatio*, 174
- doğal üye - AİHM, 582

- doğrudan mağdur (*direct victim*) olma - AİHM, 592
- doğrudan yatay etki (*direct horizontal effect*), 539
- doktrinün ürettiği istisnaların eleştirisi - karşı-
imza, 230
- dolaylı mağdur (*indirect victim*) olma, 593
- dolaylı yatay etki (*indirect horizontal effect*), 539
- Don Juan Carlos, 49
- donanma kurmak, 30
- dostane çözüm** (*friendly settlement*) - AİHM, 630
- dostane çözüm üzerine hüküm (*judgment on a friendly settlement*), 634
- dördüncü merci başvuruları (*fourth-instance application*) - AİHM, 620
- Dr. Bonham's Case*, 701
- Dred Scott v. Sanford* Kararı, 723, 729
- droits-libertés*, 508
- droits-prestations*, 508
- Drozd ve Janousek v. Fransa ve İspanya*, 614
- Dublin, 74
- Duguit – silahlı kuvvetler, 164
- Dumont c. Giscard d'Estaing et autres kararı*, 85
- Düringer ve Grunge v. Fransa*, 610
- duruşma (*audience*), 434
- duruşma (*hearing, audience*) - AİHM, 631
- düalist (ikili) yapı, 7
- düalist teori (*dualistic theory*) - uluslararası hukuk, 669
- dünya vatandaşı, 493
- düşünce hürriyetleri (*libertés de l'esprit*), 509
- düzeltilici denetim - anayasa yargısı, 748
- düzeltilici sistem (*régime répressif*) - temel hak ve hürriyetler, 541
- düzenleme yetkisi, 358, 366**
- başbakanın, 315
 - devlet başkanının, 152, 153
 - Hollanda, 153, 155
 - hükümet, 283
 - *intra legem* özelliği, 363
 - kaynağı, 358
 - Lüksemburg, 153
 - Norveç, 153
 - *secundum legem* olması niteliği, 363, 365
 - tanımı, 358
 - Yunanistan, 154
- düzenleme-sınırlama - temel hak ve hürriyetler, 546
- düzenleyici idarî işlemler (*administrative regulations*) - ABD'de, 35
- düzenleyici işlem yapma yetkisi - devlet başkanlarının, 152
- düzenleyici işlemler - *secundum legem - intra legem*, 366
- düzenleyici işlemler (*regulations*) - Lüksemburg, 153
- düzenleyici işlemler (*rules, regulations*), 366
- düzenleyici kararnamelemler (*décrets réglementaires*) - Fransa, 372
- düzenleyici kararnamelemler (*regulative decrees*), 157
- düzenleyici nitelikteki sirkülerler (*circulaires à caractère réglementaire*), 376
- E---**
- Eakin v. Raub*, 717
- ebedî kanun (*lex aeterna*), 496
- ECHR, 586
- Eflatun - insan hakları, 492
- egemen (*sovereign, souverain*), 48
- egemenlik sahibinin takdiri, 334
- Eğitim Departmanı - ABD'de, 22
- eğitim şartı - hakimlerin, 462
- ehliyetname (*certificat de capacité*), 362
- Eisenhower, 18, 20
- ek (*supplétif*) nitelikte düzenlemeler - hükümet, 284
- ek deliller (*further evidence*) - AİHM, 630
- ek güvence - AİHM, 633
- ek güvenceler - temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması, 552
- ekber evlat (*droit d'aînaïsse*) sistemi, 49
- Ekonomik ve Sosyal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 569
- elçi göndermek yetkisi, 193-194**
- Almanya, 193
 - Avusturya, 193
 - Fransa, 193
 - İspanya, 193
 - Portekiz, 194
 - Türkiye, 194
- elçi göndermek yetkisi - devlet başkanının, 151**
- elçiler (*ambassadors*) - ABD'de, 33
- elçileri atamak yetkisi - ABD'de, 32
- eleştirmeme yükümlülüğü - bakanlar kurulu, 265, 291
- elverişlilik ilkesi - olağanüstü yönetim usûlleri, 400
- elverişlilik ilkesi - temel hak ve hürriyetler, 550
- emergency*, 165
- emir (*fiat*), 106
- emir kararı (*writ of mandamus*), 718
- emir verme yetkisi (*power of command*) – devlet başkanının silahlı kuvvetlere, 160
- emirler (*orders*) – Lüksemburg - Kralın, 153
- emirname (*ordonnance, ordinance*), 152, 366
- emirnamelemler (*ordinances*) - Norveç, 153
- emr-i makzî, 439, 440
- en yüksek memurlar (müsteşarlar, *senior civil servants*), 280

- endirekt hat (*ligne indirecte*), 49
 Endonezya Anayasa Mahkemesi, 737
Engel ve diğerleri v. Hollanda, 618
 engizisyon mahkemeleri, 427
 engizisyon sistemi, 427
 entelektüel hürriyetler (*libertés intellectuelles*), 509
erga omnes (herkes için) bağlayıcılık, 448
erga omnes etki - anayasa yargısı, 818, 820
 erkeç seçim kararı, 252
 Ermenistan - uluslararası andlaşmalar, 681, 682
 erteleme (*ajournement*), 136
 erteleme (*prorogation*), 118
 esas (*merits, fond*) - AİHM, 626
esas bakımından denetim - anayasa yargısı, 790
esas bakımından inceleme safhası - AİHM, 629
 esas denetimi (*review of substance*) - anayasa yargısı, 789, 790
 esas hakkında hükümler (*judgments on the merits, arrêts sur le fond*) - AİHM, 633
esas incelemesi (*examination of the merits, examen du fond*) - AİHM, 628, 629
 esas mahkemeleri (*juridictions du fond*), 455
 esastan ret kararı - anayasa yargısı, 810
 eski çağda insan hakları, 492
 eski hale iade (*restitutio in integrum*) - AİHM, 636
 Esmein, 101
estado de alarma - devlet başkanı, 165
estado de excepción - devlet başkanı, 165
estado de sitio - devlet başkanı, 165
 Estonya - uluslararası andlaşmalar, 683
 eşit koruma hükmü (*equal protection clause*), 728
 eşitler arasında birinci (*primus inter pares*) - başkan, 260, 293
 eşleri tarafından yargılama (*judgment by pers*), 471
 eşyanın tabiatı (*nature des choses*), 360
 eşyanın tabiatından kaynaklanan düzenleme yetkisi, 360
état d'urgence - devlet başkanı, 165
état de crise - devlet başkanı, 165
état de guerre - devlet başkanı, 165
état de mobilisation - devlet başkanı, 165
état de nature, 499
 Ethelred II, 471
 etkili başvuru (*recours effectif, effective remedy*) - AİHM, 596
 etkili başvuru hakkı - AİHM, 596
 Evanjelic Lütherci Mezhepten (*Evangelical Lutheran Religion*) - bakan olma şartı, 321
 Evlenme İzni, 50
ex officio - AİHM, 582
ex officio hareket etme yetkisi - anayasa yargısı, 805
Ex parte Grossman, 31
Ex parte Milligan, 385
ex tunc etki - anayasa yargısı, 813
excepción - devlet başkanı, 165
executive agreements - ABD, 32, 648, 656
Executive Office of the President (Başkanın Yürütme Ofisi) - ABD'de, 23, 24
executive orders - ABD, 39, 367, 368
expressio unius est exclusio alterius, 537
Ezeh ve Connors v. Birleşik Krallık, 618
---F---
 Fas'taki Uyruklar (*ressortisant au Maroc*) davası, 781
 Favoreu - anayasa yargısı, 786
 fazladan imza, 373
 Federal Anayasayı ihlâl (*contravention of the Federal Constitution*), 89, 91
 federal devletlerde federe devletlerin işlemleri - anayasa yargısı, 775
 federal devletlerde yetki uyumsuzlukları hakkında karar vermek - anayasa yargısı, 754
 Federal Kanun Gazetesi (*Bundesgesetzblatt*), 649
 Federal Konsey (*Conseil fédéral*), 46
 Federal Konvansiyon (*Bundesversammlung*), 58
 Federal Şansölyelik (*Federal Chancellery*), 295
Federal Trade Commission Act, 34
 federal veya eyalet kanunları (federal or land legislation) denetlemek - anayasa yargısı, 767
 Federasyon Başkanı (*Bundespräsident*), 54
Fédération chrétienne des témoins de Jéhovah de France v. Fransa, 592
Fédération nationale des syndicats de police, 371
Fell v. Birleşik Krallık, 600
 feodalitenin ortaya çıkması, 495
 feragat (*abdication*), 51, 52
 ferdi hak ve hürriyetler (*droits et libertés individuelles*), 491
 ferdi hak ve hürriyetler, 491
 ferdi haklar (bireysel haklar, *droits individuels*), 502
ferdiyetçi doktrin (*individualism, individualist theory*) - **insan hakları**, 500
 ferman (*writ*) - devlet başkanı, 130
Ferrazzini v. Italie, 618
 fert (birey, *individu*), 500
 feshetme (*denounce*) - uluslararası andlaşmalar, 645
 feshetme yetkisi (*prerogative of dissolution*) - İngiltere, 131
 feshin sonuçları, 125
feshin (dissolution), 118, 117
 - Almanya, 129
 - Avusturya, 129

- Belçika, 130
 - Danimarka, 130
 - Finlandiya, 130
 - Fransa, 130
 - Hollanda, 131
 - İngiltere, 131
 - İrlanda, 131
 - İspanya, 131
 - İsrail, 132
 - İtalya, 132
 - İzlanda, 132
 - karşı-imza, 119
 - Portekiz, 133
 - Türkiye, 133
 - Yunanistan, 134
- fesih hakkı ve parlâmenter sistem, 126
- fesih hakkı, 117**
- aynı sebeple iki defa kullanılması yasağı, 122
 - sahibi, 119
 - tarihsel kökeni, 117
- fesih işlemi, 123**
- denetimi sorunu, 124
 - hukukî biçimi, 123
 - hukukî niteliği, 123
- fesih - karşı-imza, 218
- fesih sebepleri, 120**
- fesih üzerine fesih olmaz (*dissolution sur dissolution ne vaut pas*), 119, 122, 127
- fesih ve hâlkın hakemliği, 127
- fesih yasakları, 121
- fesih yetkisi - devlet başkanı, 116
- fesihden sonra bir yıllık fesih yasağı, 122
- fiil ehliyetini yitirmesi (*incapacité*), 52
- fiilî sebepler (*motifs de fait*), 437
- Finlandiya**
- andlaşma akdetme, 195
 - andlaşmaları onaylama yetkisi, 196
 - atama yetkisi, 149
 - bakan atama ve azletme yetkisi, 322
 - Başbakanı atama yetkisi, 297
 - Başbakanı azletme yetkisi, 304
 - Cumhurbaşkanı, 55, 60, 63, 66, 70, 79, 88,94, 95
 - Cumhurbaşkanının yetkileri, 115, 120, 130, 149, 160, 175, 182, 203
 - fesih, 130
 - gras, 177
 - hakimleri atama, 182
 - Hükûmet, 304, 322
 - karşı-imza, 209, 215
 - savaş ve barış ilân etme, 203
 - uluslararası andlaşmalar, 691
 - yüksek komuta yetkisi, 160
- Finlandiya Anayasası, m.113, 89, 96

- fizik hürriyetler (*libertés physiques*), 509
- Florida, 19
- fonksiyonel (işlevsel) açıdan yargı organı tanımı, 450
- fonksiyonel açıdan yürütme, 1
- fonksiyonel anlamda yargı**, 411, 412
- fons honorum* (onur kaynağı), 205
- Foreign Relations Law of the United States*, 677
- formation*, 468, 582
- fountain of justice*, 174
- Foyer (Jean), 102
- Fransa**
- atama yetkisi, 149
 - bakan atama ve azletme yetkisi, 322
 - bakan yönetmelikleri, 375
 - bakanlar kurulu işlemlerini imzalamak, 156
 - Bakanlar Kuruluna başkanlık etmek, 147
 - bakanlık kararı (*arrêté ministériel*), 375
 - bakanlık yönetmeliği (*règlement ministériel*), 375
 - baş komutanlık yetkisi, 160
 - Başbakanı atama yetkisi, 145
 - başbakanı atama yetkisi, 297
 - başbakanı azletme yetkisi, 304
 - Başbakanın kolluk yönetmelikleri, 374
 - Cumhurbaşkanı, 60, 69, 66, 70, 82, 85, 88, 92, 96, 99, 109
 - Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, 130, 179
 - Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, Anayasa, m.122: 139, 143; m.56: 185; m.11: 142; m.12: 120, 130; m.13/1: 156; m.15: 160; m.16: 166; m.18: 139; m.30: 149; m.5: 114, 115; m.61: 190; m.65: 182, 184, 188; m.7/4, 122; m.9: 147.
 - Cumhurbaşkanının olağanüstü hâl kararnameleleri, 369
 - diğer makamların düzenleyici işlemleri, 377
 - elçi göndermek, 193
 - fesih, 130
 - gras, 177
 - hakimleri atama, 182
 - Hâkimlik Yüksek Konseyi, 468
 - Hükûmet, 296, 304
 - idarenin düzenleyici işlemleri, 368
 - iptal davası açmak, 190
 - kanunla düzenlenebilecek konular, 371
 - kanunları uygulama yönetmelikleri, 372
 - karşı-imza, 209, 227
 - mahallî idarelerin düzenleyici işlemleri, 376
 - mesaj, 139
 - olağanüstü yetkiler, 166
 - ordonanslar (*ordonnances*), 370
 - özerk yönetmelikler, 371
 - referandumuna sunma, 142

- savcılar atamak, 184
- uluslararası andlaşmalar, 683
- yetki kanunu (*loi d'habilitation*), 370
- yüksek mahkemelere üye seçme, 185

Fransız Anayasa Konseyi, 732

- 71-44 DC du 16 juillet 1971, *Liberté d'association*, 777
- 73-51 DC du 27 décembre 1973, *Taxations d'office*, 777
- 6 Kasım 1962 tarih ve 62-20 DC sayılı kararı, 766
- 15 Ocak 1975 tarihli *Interruption volontaire de grossesse* kararı, 777, 784
- 26 Mart 2003 tarih ve 2003-469 DC sayılı kararı, 766

Fransız Anayasası (1958), m.6, 58; m.11, 73; m.68, 89, 93, 96; m.7/5, 69; m.16, 367, 369; m.34, 371; m.72, 376

Fransız *Conseil d'Etat*'sı, 458

Fransız İnsan Ve Yurttaş Hakları Bildirisi, 502
Fressoz ve Roire v. Fransa, 599

---G---

García Ruiz v. İspanya, 620

Garfield, 20

Gaulle (Charles de), 76, 128

GC: *Grand Chamber* (Büyük Daire), 586

geceyarısı hakimleri (*midnight justices*), 718

geciktirici veto (*veto suspensif*), 140

geçersizlik – karşı-imza, 235, 247

geçersizlik (*invalidation*) kararı - anayasa yargısı, 808

geçici bakan, 329

geçici bakanlar kurulu, 279

geçici başbakan, 309

geçici hâkimler (*juges occasionnels*), 462

geçici kanunlar (*provisional laws*) - Danimarka, 167

geçici olarak boşalma - ABD'de Başkanlık makamının, 20

geçici tedbirler (*provisional measures*), 842

geçicilik unsuru - istisnaî hâl, 383

geçmiş etkili olarak yürürlüğe girme - anayasa yargısı, 813

geçmişe yönelik etki (*retrospective effect*) - anayasa yargısı, 813

Gegenzeichnung, 206

geleceğe etkili olarak yürürlüğe girme - anayasa yargısı, 814

geleceğe yönelik etki - anayasa yargısı, 814

gelişme hakkı (*right to development*), 512

geliştirici yoruma (*interprétation évolutive*) - AIHM, 591

genel af (*amnistie*) - ABD'de, 31

genel af, 169

genel af-özel af ayrımı, 169

genel bağlayıcı düzenlemeler (*generally binding regulations*) - Hollanda, 155

genel bir fiil özgürlüğü, 525

genel düzenleme yetkisi (*pouvoir réglementaire de droit commun*), 284

genel düzenleyici kararnameler (*general regulatory decrees*) - Yunanistan, 154

genel hüküm (*lex generalis*), 526

genel hükümler (*droit commun*) - bakanlar, 340

genel hükümler (*ordinary law*) tâbi olma - İngiltere'de bakanların kişisel suçları, 339, 341

genel idare (*administration générale*), 149

genel idarî emirler (*general administrative orders*) - Hollanda, 153

genel kabul görmüş uluslararası hukuk ilkeleri - anayasa yargısı, 782

genel kabul görmüş uluslararası kurallar - anayasa yargısı, 782

genel karar organı, 281

genel mahkeme sistemi - anayasa yargısı, 740

genel mahkemeler (*ordinary courts*), 339, 341

genel seçim sonuçlarını dikkate alarak başbakan atama, 301

genel siyaset (*general policy*), 283

genel siyaset, 261, 290

genel siyasetin ana hatları (*general policy guidelines*), 312

genel tedbirleri (*general measures*), 637

Genel Vali (*Governor-General*), 55, 62

genel yetki (*compétence de droit commun*) - anayasa yargısı, 706, 753, 766

genel yürütme yetkisi, 280

Genelkurmay Başkanı (*Chief of the General Staff*), 163

geniş anlamda Avrupa insan hakları hukuku, 573

geniş yorum (*broad reading*) (*impeachment*'ta) - ABD'de, 28

gensoru (*interpellation*) - hükümet, 275

George I, 259, 289, 293

George III, 289

George IV, 259

gerçek kişi (*personne physique, individual*) - AIHM, 589

gerçek kişiler - temel hak ve hürriyetler, 477, 529

gerçek özgürlük (*liberté réelle*), 504

gerekçe (*motifs*) - yargı, 437

gerekçe (*motifs, motivation, statement of reasons*) - anayasa yargısı, 806

gerekçelerinin bir bağlayıcılığı yoktur, 449

gerekli tedbirleri tavsiye etmek - ABD'de, 38

gereklilik ilkesi - olağanüstü yönetim usûlleri, 401

gereklilik ilkesi - temel hak ve hürriyetler, 550

Gibson, 717

Ginsburg, 731

- Giscard d'Estaing, 76, 85
 gizli (*confidential*) - AİHM, 608, 631
 gizli andlaşma (*secret treaty*), 199, 663
 gizli oy - cumhurbaşkanı seçiminde, 58
 gizlilik - bakanlar kurulu, 291
 gizlilik (*confidentiality*) - ABD'de, 38
 gizlilik (*secrète*) - yargı, 428
Gongadze v. Ukrayna, 604
Gorraiz Lizarraga ve diğerleri v. İspanya, 591
 görev süresi- cumhurbaşkanı, 64
 görev uyumsuzlukları (*conflicts of competence*) - anayasa yargısı, 760
 görevden alma (azil, *révocation, removal*) - bakanlar, 326
 görevden alma (*remove from office*), 150
 görevden alma yetkisi - ABD'de Başkanın, 33
 görevden uzaklaştırılma (*removal of the President from Office*) - ABD'de başkanın, 19
 göreve başlama - cumhurbaşkanı, 62
 görevini geçici olarak yapamaması - cumhurbaşkanı, 70
 görevini geçici olarak yerine getiremeyecek durumda bulunması - cumhurbaşkanı 70
 görevini kesin olarak yapamaması - cumhurbaşkanı, 68
 görevinin ifasıyla ilgisi olmayan fiillerinden dolayı - cumhurbaşkanı, 84
 göreviyle ilgili eylem ve işlemlerinden dolayı cumhurbaşkanının hukukî sorumluluğu, 109
 göreviyle ilgili suçlarından dolayı cumhurbaşkanlarının cezaî sorumluluğu, 87
 görevsizlik nedeniyle ret kararı - anayasa yargısı, 809
 görülmekte olan bir ceza davasından kesin ve apaçık bir delil ihtiyacı (*demonstrated, specific need for evidence in a pending criminal trial*), 39
 görüş alma - devlet başkanı, 120
 görüş bildirme (*droit de donner son avis*) - devlet başkanı, 115
 görüş ve onayla (*with the advice and approval*) - karşı-imza, 213, 223
 görüşme (müzakere), oylama ve karar yetersaymaları - anayasa yargısı, 803
 görüşme (müzakere, *délibération*) - anayasa yargısı, 803
 görüşme (müzakere, *negotiation*) - uluslararası andlaşmalar, 642
 görüşme (müzakere, *negotiation, négociation*) - uluslararası andlaşmalar, 194
 görüşme için hazırlık - anayasa yargısı, 802
 gözetme görev ve yetkisi - devlet başkanı, 114
Grand Croix, 75
Grand Maître, 75
gras (*grâce, pardon*) - devlet başkanı, 171
 - Almanya, 177
 - Belçika, 177
 - Danimarka, 177
 - Finlandiya, 177
 - Fransa, 177
 - parlâmentonun izni şartı, 176
 - sebep, 176
 - Türkiye, 178
 - yargısal bir organının görüşünün alınması şartı, 176
 - yetkili organ, 175
 gras ile amnisti arasında birçok farklılıklar, 171
gras yetkisi - devlet başkanı, 169
 - bakanlar hakkında kullanılması yasağı, 175
 - devlet başkanı tarafından hükûmetin önerisiyle kullanılabilirdiği ülkeler, 177
 - devlet başkanı tarafından karşı-imzayla kullanılabildiği ülkeler, 177
 - devlet başkanı tarafından tek başına kullanılabildiği ülkeler, 176
 - devlet başkanı tarafından tek başına kullanılmadığı ülkeler, 177
 gras yetkisinin temeli, 174
Grässer v. Almanya, 600
 Grévy, 82
 grounds - anayasa yargısı , 805
Grundrecht, 487
Grundrechte (temel haklar), 489
 Güneş (Turan), 362
 Güney Kıbrıs - uluslararası andlaşmalar, 684
 Güney Kore, 30
 günlük işler, 279
 Gür (Refik), 708
 Gürcistan - uluslararası andlaşmalar -, 689
 güven alamaması - bakanlar kurulunun, 271
 güven alma (*accrédité* edilme), 193
 güven mektubu (itimatname, *lettre de créance*), 193
 güven oylamasında karar yeter sayısı, 270
 güven oyu isteme, 145
 güven verme (*accréditation*), 193
 güvenoyu - bakanlar kurulu, 269
güvenoyu (*motion of confidence, motion de confiance*), 274
 güvenoyu isteme, 297
güvensizlik oyu, 289, 302
 - bakanın görevinin sona ermesi, 328
 - bakanlar kurulu, 273
 - başbakan, 308
 güvensizlik oyuyla karşılaşılan başbakanın istifa etmesi gerektiği yolunda *convention* - İngiltere, 277
 güvensizlik önergesi - bakanlar, 336
 güvensizlik önergesi - hükümet, 275

---H---

haberleşmenin gizliliği, 509

hak düşürücü süre - AİHM, 602

hak kavramı, 475

- irade teorisi, 475

- menfaat teorisi, 476

hak unsuru - insan hakları kavramının tanımında, 486

hak, 480

hakaret (*offense*), 75hakemler - *imperium - jurisdictio*, 421hakemler (*arbitres*), 421hakemlik (*arbitrage*) - devlet başkanı, 115hâkim (*judge, juge*), 452, 460

hâkim çeşitleri, 462

hâkim kavramı, 460

hâkim kavramının tanımı, 460

Hâkim Seçim Komitesi (*Judges' Election Committee*), 182hâkimin işten el çekmesi (*dessaisissement du juge*), 439hâkimin kralın isteği süresince (*durante bene placito*), 467hâkimler - *jurisdictio + imperium* yetkileri, 421

hâkimler hükûmeti - anayasa yargısı, 794

hâkimler kurulu (*panel of judges*), 459

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, 184, 189

hakimler yüksek kurulu kurulması, 468

hakimler yüksek kuruluna başkanlık etmek ve bu kurula üye seçmek - devlet başkanının, 188

hakimleri atama devlet başkanı, 181-182

- Alman, 181

- Belçika, 181

- Finlandiya, 182

- Fransa, 182

- Hollanda, 182

- İspanyol, 182

- İsveç, 182

- İtalyan, 182

- Lüksemburg, 182

- Portekiz, 184

- Türkiye, 184

- Yunanistan, 184

hâkimlerin atanması, 467

hâkimlerin bağımsızlığı, 464

hâkimlerin disiplin işlemleri, 418

hâkimlerin doğru bir şekilde davrandıkları sürece (*quamdiu se bene gesserint*), 467

hâkimlerin notlandırılmasına ilişkin işlemler, 418

hâkimlerin özlük işleri, 467

hâkimlik teminatı, 466

Hakimlik Yüksek Konseyi - Portekiz, 184

Hakimlik Yüksek Konseyi (*Conseil supérieur de la magistrature*), 182, 184, 188Hakimlik Yüksek Konseyi (*Consiglio superiore della magistratura*), 182, 189Hakimlik Yüksek Kurulu (*Conseil supérieur de la magistrature*), 204hakkaniyete uygun bir surette zarar gören tarafın tatmini (*just satisfaction*) - AİHM, 632hakkın kötüye kullanımı (*abus du droit, abuse of the right*) - AİHM, 609**hakkın özü kavramı, 553, 554**

hakkın özüne dokunma yasağı, 553

hakların çeşitleri, 478haklı savaş (*bellum justum*), 780

hak-ödev ilişkisi, 482

haksız fiil (*acte illicite, tort*), 105, 340, 342

haksız fiil - bakanların, 341

haksız fiilden doğan sorumluluk (*liability of the Crown in tort*) - devlet başkanı, 106halk davası (*actio popularis*) - anayasa yargısı, 799

halk tarafından fesih, 117

halk tarafından seçim - başbakanın atanması, 299

halk tarafından seçim - cumhurbaşkanı, 60

halka mesaj (*messages to the People*), 139halkın hakemliği (*arbitrage du peuple*), 127

halkın hakemliğine başvurma, 252

Hamilton, 811

hanedan dışına çıkma yasağı, 48

hanedanın tükenmesi (*extinction*), 49, 52

hangi baş etkisiz bırakılmalı, 244

Hanover Electress'i Sofia, 49

harcama yetkisi - bakanların, 332

hastalık - devlet başkanı, 52, 70

Hatip Çelik v. Türkiye, 604

Hauriou, 100

Haute Cour de la Justice, 96*Hawke v. Smith*, 762Hazine Departmanı (*Treasury Department*) - ABD'de, 22*Hazine v. Kurt* davası, 708*hearing in camera*, 803*hearing in plenum*, 803

Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme, 569

herkes için (*erga omnes*) bağlayıcılığı, 818, 820

herkes, kimse - temel hak ve hürriyetler, 527

Hıristiyanlığın ortaya çıkması ve yayılması, 494

Hırvatistan - uluslararası andlaşmalar, 682

high crimes and misdemeanors - ABD'de, 27

hikmet-i hükûmet - bakan atanması ve azli, 326

hikmetinden sual olunmaz, 334

hiyerarşi yetkisi - bakanların, 331

hiyerarşik başvuru yolu - temel hak ve hürriyetler, 563

hizmet hefleri (*droits-prestations*), 508hizmet şefi (*chef de service*), 361, 376

hizmet yönünden (par service), 3
 hizmetin iyi bir şekilde işlemesi (*bon fonctionnement du service*), 361
 hizmetinin başındaki yönetici (*chef de service*), 361

Hollanda, 293, 296, 322, 323

- atama yetkisi, 150
 - düzenleme yetkisi, 153, 155
 - fesih, 131
 - hakimleri atama, 182
 - kanunların uygulanması, 153
 - karşı-imza, 209
 - Kral, 37, 49, 51, 52, 53, 83
 - Kralın görev ve yetkileri, 125, 131, 139, 143, 144, 150, 153, 155, 167, 176, 182, 184, 185.
 - mesaj, 139
 - olağanüstü yetkiler, 167
 - savcılar atamak, 184
 - uluslararası anlaşmalar, 688
 - yüksek mahkemelere üye seçme, 185

Hollanda Anayasası - Kral, m.24, 49; m.32, 51; m.33, 49; m.40, 54; m.42/2, 78

Hollanda Yüksek Mahkemesi (*Supreme Court of the Netherlands*), 185

Hollanda'da uluslararası anlaşmaların onaylanması - nitelikli çoğunluk, 688

Hollingsworth v. Virginia, 769

Honnover Hanedanı, 293

Horvat v. Hırvatistan, 597

hukuk davası yoluyla - temel hak ve hürriyetler korunması, 566

hukuk devleti - karşı-imza, 227

hukuk devleti (*rule of law*), 339

hukuk devleti ilkesine aykırılık, 230

hukuk güvenliği (*security of the law, sécurité juridique*) - AİHM, 602

hukuk usûlü (medenî usûl, *procédure civile*), 430

hukukî (*civile*), 334, 340

hukukî belirlilik (*legal certainty*) - anayasa yargısı, 815

hukukî geçerlilik (*validité juridique*) - anayasa yargısı, 784

hukukî mesele (*aspects de droit*), 456

hukukî mesele (*question of law*), 463

hukukî meseleler (*questions of law*), 457

hukukî sebepler (*grounds, moyens*) - anayasa yargısı, 806

hukukî sebepler (*motifs de droit*), 437

hukukî sorumluluğu (*civil liability*) - ABD'de Başkanın, 28

hukukî sorumluluk - bakanların, 340

hukukî sorumluluk - karşı-imza, 239, 245

hukukî sorumluluk (*responsabilité civile*) kavramı, 105

hukukî uyumsuzluk, 415

hukukî uyumsuzlukları çözme fonksiyonu, 413

hukukî yöner (meselenin) (*aspects de droit*), 457
 hukukîlik denetimini (*contrôle de légalité*) - anayasa yargısı, 792

hukuku söylemek (*juris diction*), 413, 415

hukukun genel ilkeleri - anayasa yargısı, 784, 786

hukukun genel ilkeleri tartışması - Fransa'da - anayasa yargısı, 786

Human Rights Act 1998, 669

Hume kanunu (*Hume's law*), 386

Humphrey's Executor v. United States, 34

Humprey Kararı, 35

Husband of Queen Regnant, 48

hususât-ı şahsiye, 86

hususât-ı şahsiyesinden dolayı mes'uliyeti, 85
 hük-m-i kat'i, 443

hükümün aleniyeti (*publicité du jugement*), 435

hükümün kesinleşmesi, 446

hükümet (*government, gouvernement*), 255

Hükümet (*Governo*), 257

Hükümet Başkanı (*Presidente del Gobierno*), 292

hükümet etmek (*gouverner*), 283

Hükümet kararları (*resolutions*) - Danimarka, 156

Hükümet kararlameleri (*decrees of Government*)

- Portekiz, 157

hükümet kavramı, 255

hükümet tasarrufu (*act of state*) - İngiltere - uluslararası anlaşmalar, 651

hükümet tasarrufu (*acte de gouvernement*) - uluslararası anlaşmalar, 643

hükümet tasarrufu (*acte de gouvernement*), 124

hükümet, 255-351

hükümet, devletin genel yetkili organı, 282

hükümeti sevk ve idare etmek, 313

hükümetin başı (*chef de gouvernement*), 292

hükümetin devamlılığı (*continuity of government*) ilkesi - İsrail, 280

hükümetin devamlılığı ilkesi, 279

hükümetin faaliyetini sevk ve idare, 313

hükümetin genel politikası (*general policy of the government*), 313

hükümetin genel siyaseti, 287, 290, 313

hükümetin genel siyasetini sevk ve idare etmek - başbakan, 312

hükümetin istifa yükümlülüğü, 277

hükümetin işlerini yürütme, 313

hüküm (*judgment*) - anayasa yargısı, 806

hüküm (*judgment, arrêt*) - AİHM, 634

hüküm (*judgment*) - yargı, 437

hüküm fıkrası (*dispositif*) - anayasa yargısı, 806

hüküm fıkrası (*dispositif*) - yargı, 437, 449

hüküm süren kraliçe (*queen regnant*), 47, 49

hüküm süren kraliçenin kocası (*husband of queen regnant*), 48

hükümdar (*monarch, monarque*), 48
hükümdara sunulan bir görüş (*advice to the monarch*), 265

hükümet dışı her kuruluş (*any non-governmental organisation*) - AİHM, 589

hükümet dışı kuruluşlar, 569

hükümlerin devletlerce yerine getirilmesi (infazı) (*execution of judgments*) - AİHM, 636

hürriyet (özgürlük, freedom, liberty, liberté) kavramı, 474

hürriyet asıl, sınırlama istisnadır, 505, 547

hürriyet hakları (*liberty rights, droits-libertés*), 508

hürriyet karinesi, 506

hürriyetçi (liberal) anlayış, 505

hürriyet-hak ayrımı, 480

hürriyetin monizmi, 515

hürriyetlerin bütünlüğü, 515

---I---

ısdar (*promulgation*) - uluslararası andlaşmalar, 653

ısdar (*promulgation*) resmen yayınlanma - anayasa yargısı, 747

ısdar (*promulgation*), 141

---İ---

icraî güç (force exécutoire), 421, 438

icraî olmayan yetkiler - karşı-imza, 229

icraîlik, 438

icraî-töremsel yetkiler ayrımı - karşı imza, 231

îç geçerlilik (*validité interne*) - anayasa yargısı, 780

îç geçerlilik (*validité interne*), 668

İç Güvenlik Departmanı (*Department of Homeland Security*) - ABD'de, 22

îç hukuk normları (*national norms*), 669

îç hukuk yolları, 561

îç hukuk yollarının tüketilmediğini itirazı (*non-exhaustion plea*) - AİHM, 599

îç hukuk yollarının tüketilmesi (exhaustion of domestic remedies) - AİHM, 595

îç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının amacı, 596

îç hukuk yollarının tüketilmesi zamanı, 600

îç hukuk yolunun mevcut olmaması durumunda sürenin başlangıcı, 604

îç hukuk yolunun ulaşılabılır ve etkili olması şartı, 598

îç hukukta uygulanabilmesi (*apply in national law*) - uluslararası andlaşmalar, 653

îç kabine (*inner cabinet*) - ABD'de, 23

îç koruma - temel hak ve hürriyetler, 562

îç savaş, 31

îç ve dış politika (*domestic and foreign policy*), 283

îç ve dış siyasetin tayin ve tanzimi, 283

İçişleri Departmanı (*Department of the Interior*) - ABD'de, 22

îçkin (*immanent, inhérent*) sınırlar, 545

îçkin sınırlar - temel hak ve hürriyetler, 545

îçtihat değışiklikleri - anayasa yargısı, 727, 817

İçyer v. Türkiye, 601

idare (*administration*), 255

idare mahkemeleri (*administrative tribunals*), 458

idare, 2

idarenin kusurlu sorumluluğu (*responsabilité administrative pour faute*), 342

idarenin özerk (muhtar) düzenleme yetkisi, 365

idarî başvuru yollarıyla korumanın yetersizliği, 564

idarî başvuru yoluyla temel hak ve hürriyetlerin korunması, 563

idarî işlemler - anayasa yargısı, 775

idarî yargıya başvuru yolu (idarî dava yolu) - temel hak ve hürriyetler korunması, 565

ihanet (*treason*) - ABD'de, 26, 27

ihanet (*treason*), 89

ihlal hükmü (*judgment finding a violation*) - AİHM, 633

ihlal olmadığı hükmü (*judgment finding no violation*) - AİHM, 633

ihlalin apaçık bir şekilde yokluğu (*clear or apparent absence of a violation*) - AİHM, 620

ihmal sorunu - anayasa yargısı, 841

ikame edici veya ikincil (*subsidiary, subsidiaire*) - AİHM, 596

ikamet şartı - ABD'de, 18

iki dereceli yargılama ilkesi (*principe du double degré de juridiction*), 455

iki-başlılık (*bicéphalisme*), 7, 9, 12

iki-başlılık problemi - karşı-imza, 244

ikili (*dualiste*), 10

ikililik (*dualisme*), 9

ikinci derece mahkemeler (*juridictions du second degré*), 455, 456

ikinci kuşak haklar, 511

ikinci seçmenler (*electors*) - ABD'de başkanlık seçimlerinde, 19

ikincillik ilkesi (sübzidarite ilkesi, *subsidiarity principle*) - AİHM, 596

ilahî kanun (*lex divina*), 496

ilân (*proclamation*) - uluslararası andlaşmalar, 199

ilân kararı - olağanüstü yönetim usûlleri, 389

ilan süresince askıya alma - olağanüstü yönetim usûlleri, 405

ilân yetkisi - olağanüstü yönetim usûlleri, 391

ileri sürülemezlik (*inopposabilité*) - anayasa yargısı, 780

iletişim hakkı (*communication rights*), 512

ilk derece mahkemeleri (*juridictions du premier degré*), 455
 ilk derece mahkemesi olarak yargılama yetkisi (*original jurisdiction*), 720
 ilk elden (*à titre initial*) düzenlemeler, 284
 ilk günah (*péché originel*), 497
 ilk incelemeden (iptidaen) ret kararları (*declaration of inadmissibility*) - anayasa yargısı, 809
 ilk mektubun tarihi- AİHM, 605
 ilk mektup (*first letter, première lettre*) - AİHM, 623
 ilk yazışma ile başvurunun yapılması arasındaki süre, 605
 ilkel, aslî (*originnaire*) yetki, 364
 İllich Ramirez Sánchez v. Fransa, 614
 imparator (*emperor, empereur*), 48
impeachment - ABD, 26-28
 - Clinton, 27
 - gras, 176
 - Johnson, 26
 - Nixon, 27
impeachment usûlü - İngiltere, 289
impeachment usûlünde gras yasağı, 175
impeachment davalarına bakmak - anayasa yargısı, 757
imperium yetkisi, 421
 imtiyaz-ı mahsus (*personal prerogative*), 121
 imza (*signature*) – uluslararası andlaşmalar, 195, 642
 imza (*signature, seing*), 224, 242
 imza yetkisi - tevsik etme yetkisi, 241
 imzasız başvuru - AİHM, 605
in favorem libertatis ilkesi, 506
in solidum (dayanışma halinde) sorumluluk, 263
incident - anayasa yargısı, 751
individü (birey) - temel hak ve hürriyetler, 501
İngiltere, 83, 106
 - baş komutanlık yetkisi, 160
 - fesih, 118, 131
 - karşı-imza, 208, 209, 211
 - Kral veya Kraliçenin görev ve yetkileri, 117, 120, 131, 171
 - yürütme organı, 14
 - andlaşma akdetme, 195
 - Bakanlar Kurulunun ortaya çıkması, 258
 - Başbakanın atanması, 302
 - Hükümet (*Government*), 317
 - *impeachment*, 288
 - Kabine (*Cabinet*), 317
 - Kabine üyesi olmayan bakanlar, 349
 - “Hükümet (*Government*)” ile “Kabine (*Cabinet*)” arasında fark, 349
 inisiyatif kullanma (*agir d’initiative*), 422
insan hakları, 474-570
 insan hakları - kamu hürriyetleri, 488

insan hakları - mutlak monarşiler döneminde, 498
 insan hakları - temel hak ve hürriyetler, 488
 insan hakları alanında kullanılan çeşitli kavramlar, 489
 İnsan Hakları Evrensel Beyanname, 575
 İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, 486, 568
 insan hakları kavramı, 484
 insan hakları komisyonlarına başvuru yoluyla koruma, 564
 İnsan Hakları Komitesi (*Human Rights Committee*), 569
 İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerin Korunmasına Dair Sözleşme, 574
 insan haklarının bireyselliği (*individuality of human rights*), 485
 insan haklarının evrenselliği (*universalité des droits de l’homme*), 484
insan haklarının üç kuşağı, 511
 insan kavramı - temel hak ve hürriyetler, 484
 İnsan Onuru ve Özgürlüğü Temel Kanunu (*Basic Law: Human Dignity and Liberty*), 702
 insan unsuru - insan hakları tanımında, 484
 insanların ortak yararı (*communem hominum salutem*), 496
 insanlığa karşı suç (*crime against humanity*), 89, 91
 insanlığın ortak mirası (*common heritage of mankind, patrimoine commune de l’humanité*), 512
inter eadem personas, eadem quaestio, 447
inter partes (tarafar arasında) bağlayıcılık, 448
inter partes etki - anayasa yargısı, 741, 812, 818
inter partes - erga omnes, 812
İnterhandel davasında, 595
İnterruption volontaire de grossesse kararı, 784
interregnum (fetret) yasağı, 50
intikal kuralları, 49
intra legem (kanuna uygun) olma ilkesi, 364
intra legem olma özelliği, 363
intra legem, 153
iptal davası - anayasa yargısı, 749
 iptal davası - temel hak ve hürriyetlerin korunması, 565
 iptal davası açma hakkı - anayasa yargısı, 799
 iptal davası açma hakkı, 749
 iptal davası açmak yetkisi - devlet başkanının, 190
iptal kararı - anayasa yargısı, 810
 iptal kararının icrası - anayasa yargısı, 820
 iptal kararlarının sonuçları - anayasa yargısı, 820
 irade işlemi (*acte de volonté*) - karşı-imza, 242
 irade işlemi (*acte de volonté*), 158
 irade işleminin anlamı (*meaning of an act of will*), 670
 irade teorisi - hak kavramı, 475

İrlanda

- bakan atama ve azletme yetkisi, 322
- başbakanı atama yetkisi, 297
- cumhurbaşkanı , 60, 63, 64, 66, 74, 79, 88, 96
- Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, 115, 120, 131, 139, 142
- fesih, 131
- hükûmet, 297, 302, 322
- karşı-imza, 211
- mesaj, 139
- referanduma sunma, 142
- yüksek komuta yetkisi, 161

İrlanda Anayasası, m.12/10, 69, 71, 90, 96

irsî (*hereditary, héréditaire*) - devlet başkanı, 48

İsa (Hz.), 494

İsayeva ve Diğerleri ve Rusya, 599

isimsiz hürriyetler (*libertés innommés*), 523

İslamic Republic of Iran Shipping Lines v. Türkiye, 590

isnat edilebilir (*imputable*) - AİHM, 613, 614

İspanya

- atama yetkisi, 150
- bakan atama ve azletme yetkisi, 322
- bakanlar kurulu işlemlerini imzalamak, 156
- başbakanı atama yetkisi, 297
- başbakanı azletme yetkisi, 304
- elçi göndermek, 193
- fesih, 131
- hakimleri atama, 182
- hükûmet, 297, 298, 302, 304,
- karşı-imza, 211
- kral, 49
- Kralın görev ve yetkileri, 114, 115, 121, 131, 132, 142, 150, 156, 185, 178, 182, 184, 185, 189, 202,
- olağanüstü hâl, 165
- referanduma sunma, 142
- savaş ve barış ilân etme, 202
- savcılarını atamak, 184
- yargı, 469
- yüksek komuta yetkisi, 161
- yüksek mahkemelere üye seçme, 185

İspanya Tahtı, 49

İspanyol Anayasası - kral, m.56, 48; m. 61, 51; m.57/1, 49; m.57/3, 49; m.49, 51; m.56/3, 78, 83; m.59, 52, 53; m.65, 54

ispat yükü (*burden of prof*) - AİHM, 599

İspirto ve Meşrubat-ı Kûliye İhisarı Kararı, 707

İsrail

- andlaşmaları onaylama yetkisi, 196
- atama yetkisi, 150
- bakan atama ve azletme yetkisi, 323
- Başbakanın atanması, 299

- Cumhurbaşkanı, 60, 63, 68, 70, 80, 84, 85, 86, 88, 92, 109
- Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, 119, 132, 150, 162, 163, 165, 182, 197
- fesih, 132
- Hükûmet, 299, 323
- İsrail - elçi göndermek, 193
- karşı-imza, 212
- olağanüstü hâl, 165
- teknik komuta, 163
- yürütme organı, 10

İsrail Yüksek Mahkemesinin 14 Ekim 1999 Tarihli Kararı, 702, 725

İssa ve diğerleri v. Türkiye, 614

istediği şey (*chose demandée*) - yargı, 447

isteme hakları (*claim rights*), 508

isti'taf başvurusu yolu - temel hak ve hürriyetler korunması, 563

istifa - bakanlar kurulu, 272

istifa - bakanlar, 327

istifa - başbakan, 306

istifa - cumhurbaşkanı, 67

istifa (*resignation*) - ABD'de, 19

istifa etme ahlâkî yükümlülüğü (*obligation morale de démissionner*), 276, 290

istifa mektubu - karşı-imza, 212

istifa mektubu, 68, 81

istifa yetkisi - karşı-imza, 220

istifa yükümlülüğü - bakanlar kurulu, 276

istifa yükümlülüğü - güvensizlik oyu, 276

istifaya zorlama, 251

istimzaç, 192

istinaf mahkemeleri (*juge d'appel*), 456

istisnâî hâl

- ağırlık unsuru, 382
- geçicilik unsuru, 383
- öngörülemezlik unsuru, 382
- tehdit unsuru, 381
- tehdit unsuru, 381

istisnâî hal (kriz hâli) kavramı, 380

istisnâî hal, 381

istisnâî hâller (*circonstances exceptionnelles*), 381

istisnâî sorumluluk sistemi - cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu, 87, 88

istisnalar dar yorumu tâbî tutulur (*Exceptiones sunt strictissimae interpretationis*) - karşı imza, 221

istişarî görüş (*avis consultatif*), 182, 184

istişarî referandum (*consultative referendum*), 142

İsvetç

- atama yetkisi, 150
- başbakanı azletme yetkisi, 304
- başbakanın atanması, 299

- devlet başkanı, 4, 53, 48, 83
 - devlet başkanının görev ve yetkileri, 162, 182, 150, 115, 175
 - hükûmet, 299, 304, 323
 - karşı-imza, 212, 214
 İsviçre bakan atama ve azletme yetkisi, 323
 İsviçre Devlet Temel Kanunu (*Instrument of Government*) - anayasa yargısı, 742
 İsviçre – devlet başkanı, 46
 İsviçre, 117
 iş mahkemeleri (*conseil de prud'hommes*), 463
 İşçi Partisi, 303
 işgüder hükûmet (*care taker government*), 279
 içinde kalabilme hakkına sahip hakimler (*tenured judges*), 182
 İşkence ve Diğer Zalimane Gayrinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, 569
 İşkencenin Önlenmesi Komitesi (*Committee against Torture*), 569
 işlevsel açıdan yargı organı tanımı, 450
İtalya
 - atama yetkisi, 150
 - bakan atama ve azletme yetkisi, 322
 - Başbakanı atama yetkisi, 296
 - Cumhurbaşkanı, 58, 59, 66, 70, 79, 83, 88, 89, 90, 92, 95, 97, 109
 - Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, 114, 115, 120, 122, 132, 139, 150, 161, 182, 189, 203
 - Cumhurbaşkanının seçimi, 59
 - fesih, 132
 - gras, 177
 - hakimleri atama, 182
 - Hâkimlik Yüksek Konseyi, 469
 - Hükûmet, 296
 - karşı-imza, 212
 - mesaj, 139
 - savaş ve barış ilân etme, 203
 - yüksek komuta yetkisi, 161
 - yüksek mahkemelere üye seçme, 186
 İtalyan Anayasa Mahkemesi, 732, 736
item veto - ABD'de, 37
itham sistemi (*système accusatoire*), 423
 - hâkim olan ilkeler, 423
 - avantajları, 425
 - sakıncaları, 426
itiraz yolu - anayasa yargısı, 750
 ittifak hâli (*Bündnisfall*), 165
iudex (hâkim), 413
iudicium, 413
ius dispensandi (muafiyet verme hakkı), 174
 iyi hâllerini (*good behavior*) sürdürme şartı - hakimler, 730
 izin usûlü - olağanüstü yönetim usûlleri, 394

izin usûlü - temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasında, 540

İzlanda

- andlaşma akdetme, 195
 - atama yetkisi, 150
 - bakanlar kurulu işlemlerini imzalamak, 157
 - Başbakanı atama yetkisi, 296
 - Cumhurbaşkanı, 60, 63, 65, 66, 71, 80, 85, 86, 92
 - Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, 120, 132, 138, 144, 146, 157,
 - çağrı, 138
 - fesih, 132
 - hükûmet, 296, 300
 - karşı-imza, 212

--- J---

Jackson - ABD Yüksek mahkemesi Üyesi, 729
Jamart, 361, 375, 376, 377

Japonya

- andlaşmaları onaylama yetkisi, 196
 - atama yetkisi, 150
 - başbakanı atama yetkisi, 297
 - çağrı, 138
 - devlet başkanı, 78
 - elçi göndermek, 193
 - Hükûmet, 297
 - karşı-imza, 212
 - Kralın görev ve yetkileri, 114, 120, 133, 138, 150, 186
 - yüksek mahkemelere üye seçme, 186

Jefferson, 41

Jeličić v. Bosna-Hersek, 596, 599

Jellinek'in sınıflandırması, 507

Jellinek'in üçlemesi (*trilogie de Jellinek*), 507

Jèze, Gaston - yargı, 446

Jhering, 476

Jim Crow Laws, 728

John Adams, 717

John Marshall, 711

Johnson - *impeachment*, 26

Johnson (Andrew), 33

Johnson, 26, 30, 31

joint procedure - AİHM, 626

Jones (Paula), 27

Judges' Election Committee, 182

judicial review, 697

Judiciary Committee - ABD'de, 26

jugement définitif (hüküm-i kat'i), 445

juges consulaires, 463

junior ministers - İngiltere'de Parlamento Müstearları, 345, 351

juris, 413

jurisdictio (hukuku söylemek), 413

jurisdictio yetkisi, 421

justice constitutionnelle, 697

Justices of the Peace, 182

jüri, 470

jüri üyeleri (*jurors, jurés*), 470

jürinin tarihsel temeli, 470

---K---

Kabine (*Cabinet*) - ABD'de, 23

kabine (*cabinet*) kavramı, 255

kabine bakanı - İngiltere, 350

kabine kararnameleri (*Cabinet orders*) - devlet başkanının imzası, 213

kabine üyesi bakanlar (*cabinet ministers*) - İngiltere, 349

kabine üyesi olmayan bakanlar (*non-cabinet ministers*) - İngiltere, 344, 350

Kabinenin birliği (*unité du cabinet*), 261, 262

kabinenin dayanışması (*solidarité du cabinet*) ilkesi, 261, 263

kabinenin gizliliği (*cabinet secrecy*) esası, 264, 265

kabinenin homojenliği (*homogénéité du cabinet*) ilkesi, 262

kabinenin kolejyalı ilkesi, 262

kabinenin tecanüsü (homojenliği), 261

kabul edilebilirlik (*admissibility, recevabilité*), 628

kabul edilebilirlik hakkında karar (*decision on the inadmissibility, décision sur la recevabilité*), 585, 629, 633

kabul edilebilirlik incelemesi (*examination of the admissibility, examen de la recevabilité*), 626, 628, 629

kabul edilebilirlik kararı (*admissibility decision, décision de recevabilité*), 628, 629, 633

kabul edilebilirlik kararı+esas hakkında hüküm, 628

kabul edilebilirlik koşulları (*conditions of admissibility, conditions de recevabilité*), **594**

kabul edilebilirlik ve esas hakkında hüküm (*judgment on the admissibility and merit, arrêt sur la recevabilité et le fond*), 628, 629, 634

kabul edilebilirlik (*admissibility, recevabilité*) - AİMH, 626

kabul edilebilirlik incelemesi safhası - AİMH, 626

kabul edilebilirlik şartları - AİMH, 627

kabul edilemezlik kararı (*inadmissibility decision, décision d'irrecevabilité*), 627, 629, 633

kabul edilirlik ve esas hakkında hüküm (*judgment on the admissibility and merit, arrêt sur la recevabilité et le fond*), 629

kademeli onay sistemi - olağanüstü yönetim usûlleri, 396

Kalaç v. Türkiye, 601

kaldırma (*annulment*), 171

Kamboçya, 30

Kamu Denetçiliği Kurumu - Türkiye'de, 831

kamu denetçisi (*ombudsman*) - anayasa yargısı, 750

kamu denetçisi, 564

kamu denetçisine (ombudsmana) başvurma yoluyla temel hak ve hürriyetlerin korunması, 564

kamu düzeninin sağlanması ihtiyacı, 362

kamu görevlileri (*civil servants*), 149

kamu hakları (*droits publics*), 478

kamu hizmetinin iyi işlemesi ihtiyacı, 361

kamu hürriyetleri (*libertés publiques*) kavramı, 487

kamu hürriyetleri ile temel hak ve hürriyetler arasındaki farklar, 488

kamu kurumları (*établissements publics*), 3

kamu makamları (*public offices*), 150

kamu otoriteleri, 613

kanun altı normlarla tanıma, 521

kanun hükmünde kararname (*decree having force of law*), 366

kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi - bakanlar kurulu, 285

kanun hükmünde kararnameler, 366

kanun hükmünde kararnameler - anayasa yargısı, 774

kanun hükmünde kararnameler (*decree-laws*) - Portekiz, 157

kanun kelimesi - anayasa yargısı, 767

kanun koyucunun her şeyi düzenleme imkânsızlığı, 360

kanun tasarısı hazırlamak - bakanlar kurulu, 285

kanun tasarısını (*bill*) - ABD'de, 35

kanuna aykırı olmama, 355

kanuna dayanma, 355

kanunî delil (*preuves légales*) ilkesi, 425, 428

kanunî hakikat (*verité legale*), 446

kanunla sınırlama, 548

kanunla tanıma - temel hak ve hürriyetler, 521

kanunlarda değişiklik yapan andlaşmalar, 197, 653, 657

kanunları bir kere daha görüşülmek üzere geri gönderme yetkisi - karşı-imza, 218

kanunları geri gönderme yetkisi - devlet başkanı, 140

kanunları ısdar yetkisi - devlet başkanı, 141

kanunları onaylama yetkisi - devlet başkanı, 140

kanunları referanduma sunma yetkisi - karşı-imza, 218

kanunları uygulama yönetmelikleri (*règlements d'exécution des lois*) - Fransa, 366, 372

kanunları uygulama yönetmelikleri çıkarma yetkisi, 366

kanunları yayın yetkisi - devlet başkanı, 141

kanunların anayasa uygunluğu karinesi, 810
kanunların anayasaya şekli ve maddi uygunluğu, 789

kanunların anayasaya uygunluk denetimi,

695-844

- esas bakımından denetimi, 790
- siyasal denetimi, 697
- şekil bakımından denetimi, 789
- yargısal denetimi, 697
- yargısal denetiminin kapsamı (scope of review), 789

kanunların bir kez daha görüşülmek üzere parlamentoya geri gönderilmesi, 140

kanunların sadakatle uygulanmasını gözetme (*to take care that the laws be faithfully executed*) - ABD'de, 34, 40

kanunların uygulanması (*exécution des lois*), 153

- Belçika, 153
- Hollanda, 153
- Yunanistan, 154

kanunların uygulanmasına ilişkin düzenleyici işlem yapma yetkisi - devlet başkanının, 153
kanunların yürütülmesi (*execution of the laws*) görevi - ABD'de, 32

kanunsuz düzenleme yetkisi olmaz (*pas de pouvoir réglementaire sans texte*), 360

kanunsuz suç ve ceza olmaz (*nullum crimen, nullum poena sine lege*) - vatana ihanet, 100
kanunu izleme (*secundum legem* olma) niteliği, 355

kanunun düzenlediği konu - anayasa yargısı, 796
kanunun yasaklamadığı her şey serbesttir, 506
kapalı duruşma (*huis clos*), 434
kapalı liste (*liste fermée, catalogue fermé*) usûlü - temel hak ve hürriyetler, 524

Kapanı (Münci), 504

kapatma (*clôture*) - parlamento toplantılarını, 136
kapsayan hürriyet (şamil hürriyet, *auffangsgrundrecht*), 525

Kara Daire - Alman Anayasa Mahkemesi, 739

Kara Daire - Kızıl Daire - Alman Anayasa Mahkemesi, 739

Karakó v. Macaristan, 599

karar (*arrêt*) - mahkeme kararı anlamında, 437

karar (*decision*) - anayasa yargısı, 806

karar çeşitleri - AİHM, 633

karar düzeltme yolu - AİHM, 598

karar verme süresi - anayasa yargısı, 805

karar yeter sayısı - anayasa mahkemesi, 804

karar yeter sayısı - güven oylamasında, 270

karar yetersayısı (suçlandırma) - vatana ihanet, 94

karar yetkisi, 143

karara uyma yükümlülüğü (*obligation de se conformer à l'arrêt*), 636

kararın kısımları - anayasa yargısı, 806

kararın tam olarak uygulanması (*satisfactory execution*) - AİMH, 638

kararın tebliğ edilmemesi hâli - AİMH, 604

kararın tebliği (*service of the decision, signification de la décision*) - AİMH, 604

kararın yazılması (*redaction*), 806

kararın yürürlüğe girmesinin ertelenmesi (*postponement of temporal effect*), 815

kararlar (*arrêtés*), 153

kararların çeşitleri - anayasa yargısı, 808

kararların kesinleşmesi - anayasa yargısı, 812

kararların sonuçları - Amerikan modeli anayasa yargısında, 816

kararların sonuçları - Avrupa modeli anayasa yargısında, 818

kararların yayınlanması - anayasa yargısı, 812

kararların yazılması - anayasa yargısı, 806

kararlarının icrası - anayasa yargısı, 820

kararname (*decree*) - uluslararası andlaşmalar, 649

kararname (*décret, decree*), 123, 152, 366, 372

kararname (*Verordnung*) - uluslararası andlaşmalar, 649

kararnameler (*decrees*) - Yunan, 154

kararnamenin altındaki imzası, 242

karma görüş (vatana ihanet), 101

karma işlemlerde karşı-imza, 234

Karner ve Avusturya, 593

karşı-imza, 206-236

- Almanya, 208

- anayasa mahkemesinde iptal davası açmak yetkisi, 220

- anayasa mahkemesine üye atamak yetkisi, 219

- Avusturya, 208

- başbakan ve ilgili bakanlar, 223

- başbakanı atamak yetkisi, 218

- başbakanın atanmasında, 146, 299

- Belçika, 208

- Danimarka, 209

- dar yorum, 220

- devlet başkanlığı idarî teşkilâtına personel atama yetkisi, 220

- fesih, 119, 218

- Finlandiya, 209

- fonksiyonu, 206

- Fransa, 209

- Hollanda, 209

- hükûmete verenler, 223

- imza yetkisini bakanlara verenler, 222

- İngiltere, 208, 209

- İrlanda, 211
 - İspanya, 211
 - İsrail, 212
 - istifa yetkisi, 220
 - istisnâf olarak tanıyan ülke, 216
 - İsveç, 212, 214
 - İtalya, 212
 - İzlanda, 212
 - Japonya, 212
 - kanunları bir kere daha görüşülmek üzere geri gönderme yetkisi, 218
 - kanunları referanduma sunma yetkisi, 218
 - karma işlem, 234
 - kuralı hakkında anayasal düzenlemeler, 208
 - kuralını mutlak olarak tanıyan ülkeler, 214
 - kuralının istisnaları, 179, 231
 - kuralının kapsamı, 214
 - kuralının müeyyidesi, 235, 247
 - kuralının tanımı, 206
 - Lüksemburg, 213
 - mesaj gönderme yetkisi, 217
 - müeyyidesi, 207
 - parlâmentoyu feshetmek yetkisi, 218
 - Portekiz, 213, 216
 - **tarihsel kökeni, 207**
 - teklif usulü, 233
 - Türkiye, 213, 222
 - uluslararası andlaşmaların onaylanması, 196
 - uluslararası andlaşmalar, 647, 656
 - Üçüncü Fransız Cumhuriyetinde, 224
 - yetkisi - bakanların, 330
 - yetkisi - başbakanın, 315
 - yetkisi, 222
 - yetkisini başbakana ve gerekli durumlarda yetkili bakanlar, 223
 - yetkisini sadece başbakana verenler, 223
 - yorum, 220
 - Yunanistan, 213
 - Norveç, 213
 karşı oy (*dissenting opinion*) - AİMH, 632
 karşı oy (muhafele şerhi, *dissenting opinion*) - anayasa yargısı, 806, 807
 karşılıklık (mütekabiliyet, *reciprocity*) - AİMH, 583
 kat'i hüküm, 443
 katı anayasa şartı - anayasa yargısı, 701
 katılma hakları (*participation rights*), 509
 kayırma sistemi (*spoils system*) - ABD'de, 35
 kayıttan düşürme (*strike out of the list*), 631
 kaza kelimesi, 414
 kaza tasarruf, 440
 kazıye, 440, 443
 kazıye-i mahkûme, 442
 kazıye-i mahkûmunbiha, 440, 441, 445
 kazıye-i muhakeme, 439, 442

kazıye-i muhkem, 439, 443
 kazıye-i muhkeme, 439, 442
 kazıyye-i kat'iyye-i mahkûmunbiha, 444
 Kekkonen, 66
 Kelsen - Avrupa modeli anayasa yargısı, 743
 Kelsen modeli anayasa yargısı, 743
Kemmache v. Fransa, 620
 kendi eşleri (*parium, pers*) tarafından yargılanma, 471
 kendi vicdanına (*intime conviction*) göre hüküm verme, 427
 kendiliğinden toplanma hakkı (*droit de se réunir de plein droit*), 137
 kesin (final, *définitif*), 628, 632, 634
 kesin delil teşkil etme - anayasa yargısı, 822, 823
 kesin delil, 449
kesin hüküm (hüküm-i kat'i, jugement définitif), 443, 444
 kesin hüküm terimi, 445
 kesinleşme (katiyet kesbetme) - anayasa yargısı, 812
Khashiyev ve Akayeva v. Rusya, 599
 Kıbrıs - uluslararası andlaşmalar, 684
Kıbrıs ve Türkiye, 599, 614
 kısmî anayasa değişiklikleri (*partial revision*) - Avusturya, 691
 kısmî veto (*item veto*) - ABD'de, 37
 kıta hukuku (*continental law*) sistemi, 458
 Kızıl Daire - Alman Anayasa Mahkemesi, 739
 kimse kendi davasında hâkim olamaz (*nemo iudex in sua causa*), 452, 461
King can do no wrong, 106
King cannot act alone, 208, 209
King is a name of continuance, 50
King is a preferred creditor, 107
King is never an infant, 50
King never dies, 50
 Kirchschräger, 64
 kişi (*person*) - temel hak ve hürriyetler, 477, 500
kişi bakımından bağdaşmazlık (*incompatibility ratione personae*) - AİHM, 612, 614
 kişi grupları (*group of individuals*), 589
 kişi güvenliği (*sûreté*), 509
kişi hak ve hürriyetleri, 491
 kişiliğini serbestçe geliştirme hakkı, 525
 kişinin hatırasına hakaret, 529
kişisel eylem ve işlemlerinden dolayı cumhurbaşkanının hukukî sorumluluğu, 108
 kişisel haklar (*individual rights, droits individuels*), 508
 kişisel kararlar (*individual opinions*) - anayasa yargısı, 807
 kişisel kusur (*faute personnelle*), 342
kişisel suçlarından dolayı cumhurbaşkanlarının sorumluluğu, 84

- kişisel ve özel bir bağ (*personal and specific link*), 593
- kişisel ve siyasal haklara ilişkin uluslararası sözleşme, 569
- Kiyutin v. Russia*, 585
- Klass ve diğerleri v. Almanya*, 591, 592
- Klestil, 64
- Klofta Kararı*, 725
- Knesset, 68, 80, 126, 132
- kolejyal (*collégial*) - bakanlar kurulu, 261
- kolejyal niyabet (*régence collégiale*), 53
- kolejyal vekâlet - cumhurbaşkanı, 71
- kolejyal yargı organı (*jurisdiction collégiale*), 459
- kolejyal yetkiler (*attributions collégiales*) - bakanlar kurulu, 282
- kolejyallik (*collégialité*) - devlet başkanı, 46
- kolektif (ortak) sorumluluk, 335
- kolektif hürriyetler, 510
- kolektif olarak sorumlu (*collectively responsible*) - bakanlar kurulu, 287
- kolektif sorumluluk** (*responsabilité collective*) - bakanlar kurulu, 261, 265, **288-291**
- İngiltere'de ortaya çıkışı, 288
 - müeyyidesi, 289
 - sebebi, 290
 - tahrik yöntemi, 289
 - bakanların, 335
 - ilkesinden kaynaklanan diğer ilkeler, 290
- kolluğun yardımıyla, 567
- kolluk yetkileri askerî makamlara geçebilir, 407
- kolluk yönetmelikleri (*règlements de police*) - Fransa'da, 374
- komite tarafından esas incelemesi - AİHM, 629
- komitenin yapacağı kabul edilebilirlik incelemesi - AİHM, 627
- Kongrenin toplantı dönemini kapatma - ABD'de, 38
- Kongreyi toplantıya çağırma - ABD'de, 38
- konsoloslar, 33
- konu bakımından bağdaşmazlık** (*incompatibility ratione materiae*)- AİHM, 616
- konu unsuru - anayasa yargısı, 794
- konu unsuru - olağanüstü yönetim usûlleri, 397
- konularına göre temel hak ve hürriyetlerin tasnifi, 509
- konunun eksik düzenlenmesi - anayasa yargısı, 796
- konuşma (nutuk, *speech*), 139
- konut dokunulmazlığı, 509
- Konut ve Kentsel Gelişme Departmanı - ABD'de, 22
- Kore Anayasa Mahkemesi, 737
- koruyucu haklar (*defensive rights*), 508
- Körfez Savaşı, 30
- kral (*king, roi*), 47, 48
- kral (*roi, hükümdar, monarque*) - yürütme organı, 10
- kral adaletin kaynağıdır (*the king is the fountain of justice*), 174
- kral başbakanı öldürürse, 83
- Kral fenalık yapmaz (*the King can do no wrong*), 105, 106
- kral ile bir ortak anlaşmayla (*d'un commun accord avec le Roi*), 143
- Kral kötülük yapmaz (*le roi ne peut mal faire*), 83
- Kral rüçhan hakkına sahip olacaktır (*the King is a preferred creditor*), 107
- kral tarafından toplantıya (*session*) çağırılması, 118
- Kral tek başına işlem yapamaz (*The King cannot act alone*), 208, 209
- Krala karşı süre işlemez (*Nullum tempus occurrit regi*), 107
- Kralın adaletin kaynağıdır (*the King is the fountain of justice*), 106
- kralın belirlenmesi, 48
- kralın cezaî sorumsuzluğu, 83
- kralın dokunulmazlığı, 83
- kralın görevlileri (*King's Commissioners*), 150
- kralın krallıktan düşürülmesi (*déchéance*), 52
- kralın siyasal sorumsuzluğu ilkesi, 78
- Kralın şahsı dokunulmaz, bakanları ise sorumludur (*La personne du Roi est inviolable; ses ministres sont responsables*), 78
- kralın şahsının dokunulmaz (*invulnerable*) olması, 83
- kralın şahsının kutsal olması, 83
- kralî haklar (*droits régaliens*), 75
- kralî imtiyaz (*royal prerogative*), 194
- kraliçe (*queen, reine*), 48
- Kraliçe adına (*on the behalf of the Queen*), 210
- Kraliçenin haksız fiil alanında kişisel bağışıklığı (*Queen's personal immunity in tort*), 107
- Kraliçenin kendi şahsının eylem ve işlemlerinden (*private capacity*) sorumluluğu, 107
- kraliyet ailesi (*royal family, famille royale*), 48
- kraliyet kararnameşi (*royal decree*), 131, 150, 153, 155, 182
- kraliyet ödeneği, 53
- krallar, 14
- kralların dokunulmazlığı (*invulnerabilité*) ilkesi, 83
- kralların hukukî sorumsuzluğu, 105
- kralların hukukî sorumsuzluğu, 105**
- Krallığın durumu (*state of the Realm*), 139
- krallık sıfatının başlaması, 50
- krallık sıfatının sona ermesi, 51
- kredileri harcamama (*impoundment of funds*) yetkisi, - ABD'de, 41

kriz dönemlerinde olağanüstü yetkiler (*pouvoirs exceptionnels en temps de crise*) - devlet başkanı, 164

kriz hâli (*état de crise*) - devlet başkanı, 165

kriz hâli (*Spannungsfall*) - devlet başkanı, 165

kriz hâli (*Spannungsfall, state of tension*), 389

kriz hâli kavramı, 380

kriz yetkileri (*pouvoirs de crise*) - devlet başkanı, 164

kullanılış biçimlerine göre temel hak ve hürriyetlerin tasnifi, 510

kullanma (*usus*), 477

Kunter (Nurullah), 464

Kurt (Ali Osman), 708

Kurt v. Türkiye, 593

kurucu (*constitutif*), 123

kurul (*conseil*) - hükümet, 261

kurul halinde mahkeme (*jurisdiction collégial*), 459

kurul halinde mahkeme, 411, 459

kuşaklar arasında nesafet ve sürdürülebilirlik hakkı (*rights to intergenerational equity and sustainability*), 512

kutsal (*sacrée, sacrosanct*) - kral, 83

kültürel mirasa katılma hakkı (*right to participation in cultural heritage*), 512

---L---

Labonne, 362, 374

lâik (yemin) - devlet başkanı, 63

Lavroff, 99

Lawless v. Ireland, 580

lay magistrates, 463

Légion d'Honneur, 75

Légion d'Honneur'ün Büyük Şansölyesi, 150

Leone, 59

Léopold de Saxe-Cobourg, 49

Les saints monastères v. Yunanistan, 589

Lewinsky, Monica, 27

lex aeterna, 496

lex divina, 496

lex humana, 496

lex naturalis, 496

liberal anlayış - temel hak ve hürriyetler, 505

libertés publiques, 489

Lincoln, 23, 386

Line Item Veto Act - ABD'de, 37

Litvanya Anayasa Mahkemesi, 735

liyakat sistemi (*merit system*) - ABD'de, 35

Locke (John) - insan hakları, 499

loi salique, 49

Loizidou v. Türkiye, 614, 616

Lord Chancellor - karşı-imza, 210

Lüksemburg

- andlaşma akdetme, 195

- atama yetkisi - Büyük Dükün, 151

- Büyük Dükün yetkileri, 114, 122, 133, 143,

151, 153, 155, 161, 182, 186, 202

- devlet başkanı, 49, 83

- düzenleme yetkisi, 153

- hakimleri atama, 182

- hükümet, 322, 323

- kanunların uygulanması, 153

- karşı-imza, 213

- savaş ve barış ilân etme, 202

- yüksek komuta yetkisi, 161

- yüksek mahkemelere üye seçme, 186

---M---

M. v. Birleşik Krallık, 611

Macar Anayasa Mahkemesi, 736

Macaristan Anayasa Mahkemesi, 9 şubat 1998

tarih ve 1260/b/1997 sayılı karar, 809

maddî Avrupa insan hakları hukuku, 573

maddî desteği (*assistance matérielle*) - karşı-imza, 224

maddî kriter, 412, 416

maddî mesele (fiilî mesele, *question of fact*), 457, 471

maddî mesele, meselinin maddî boyutları

(*aspects de fait*) - dava, 456

maddî vakta (*question of fact*), 463

maddî varlık (*existence matérielle*) - anayasa yargısı, 834

maddî ve organik kriterlerin birlikte kullanılması, 420

maddî yokluk (*inexistence matérielle*) - anayasa yargısı, 835

magistrats du siége, 468

mağdur (*victim*) **olma şartı** - AİHM, 590, 591

mağduriyet durumunun sona ermesi, 593

mağdurun ölümü hâli, 593

mahallî idare yöneticilerin düzenleyici işlem

yapma yetkisi - Fransa'da, 377

mahallî idareler (*collectivités locales*), 3

mahallî idarelerin serbest yönetimi (*libre administration des collectivités locales*) ilkesi, 376

mahkeme (*court, cour, tribunal*), 451

mahkeme kararları - anayasa yargısı, 776

mahkeme kararları (*décisions*), 436, 437

mahkeme kavramı - tanım, 451

mahkeme sistemi - anayasa yargısı, 743

mahkemede tefhim edilmesi (*delivery in open court or in camera*), 812

mahkemelerin bağımsızlığı, 464

mahkemenin birimleri, 581

mahkemenin toplanması (*meeting, heairing*) - anayasa yargısı, 802

mahkemeye başvuru usulü, 622

mahkemeye yanıltıcı bilgiler verilmesi

(*misleading the court*) - AİHM, 610

mahkûmunbih, 441

mahzar (*adresse*) - devlet başkanı, 138
maison - kral, 73
maison civile - kral, 73
maison militaire - kral, 73
 makamlar hiyerarşisi (*hierarchy of authorities*)
 teorisi, 670
 makzî, 440
 malî teminat, 467
 maliyeye yük (*oneri alle finanze*), 653
Manga Carta, 471
 Marbury (William), 718
Marbury v. Madison Kararı, 711
Marbury v. Madison kararına yol açan olaylar,
 717
marriages posthumes, 206
 marksist özgürlük anlayışı, 504
 Marshall (John), 711
 Marsilius Patavinus - insan hakları, 495, 497
 maslâhatgûzarlar, 192
 masumluk karinesi, 506
McCann ve diğeri v. Birleşik Krallık, 593
 meclise karşı bireysel sorumluluk - bakanların,
 336
 meclisin kendi kararıyla feshi, 117
 Meclisleri tatile sokma (*adjourn*) - ABD’de, 38
 medenî hak ve vecibeler ile ilgili nizalar (*civil
 rights and obligations*) - AİHM, 618
 medenî haklar (*civil rights*), 489, 490
 medenî hukuk alanındaki yetkiler - devlet başka-
 nının, 206
 medenî hürriyetler, 489
 medenî ve siyasî hakları kullanma ehliyeti -
 cumhurbaşkanının, 56
 memleket ihtiyaçlarına uygunluk - anayasa yargı-
 sı, 793
 memleketin iç ve dış siyasetini tayin ve tespiti,
 283
 memurlar (*civil servants, fonctionnaires*), 255
 menfaat teorisi - hak kavramı, 476
Mephisto kararı, 529
merci kavramı (*notion d’instance*) - AİHM, 607
 merkezî idare, 2
 merkezî tipte anayasa yargısı (*centralized type of
 judicial review*), 743
mesaj
 - ABD’de, 38
 - Fransa, 139
 - Hollanda, 139
 - İrlanda, 139
 - İtalya, 139
 - Norveç, 139
 - Portekiz, 139
 - Yunanistan, 139
mesaj gönderme hakkı (*droit de message*) -
 devlet başkanı, 138

mesaj gönderme yetkisi - karşı-imza, 217
 meskukat darbı, 206
 meslekten hâkimler (*juges de metier, juges de
 carrière, professional judges*), 462
 meslekten olmayan hâkimler (*lay magistrates*),
 462, 463
metek (yabancı), 493
 mevsuk (*authentique*), 141
 mevsukiyet (*authenticité*) - karşı imza, 236, 241
 mevsukiyet (*authenticité*), 158
 mevsukiyet (*authentification*), 194, 642
 mevsukiyet işlemi (*acte de authentification*), 241
 mevsukiyet sebebiyle ret - devlet başkanı, 242
Meyet, 374
Mikolenko v. Estonya, 608
 Milano Fermanı, 494
military power - ABD’de, 30
 Millerand, 82, 252
 milletlerarası andlaşma - Türkiye, 686
 milletlerarası andlaşmaların anayasaya uygunlu-
 ğunun yargısal denetimi, 773
 milletvekili dokunulmazlığı kararlarının yargısal
 denetimi - anayasa yargısı, 758
 Milletvekilleri Kongresi (*Congreso de los
 Diputados*), 274
 millî güvenliğin sağlanması - bakanlar kurulu,
 285
 millî noter - devlet başkanı, 159
 millî politika (*politique de la nation*), 283
 Millî Savunma Yüksek Kurul ve Komiteleri
 (*Conseil et Comités supérieurs de la Défence
 nationale*), 204
minister without portfolio, 319
Ministers of the Crown Act, 293
Mirolubovs ve diğeri v. Letonya, 610
Missouri Compromise, 723
 Mitterrand, 128
mobilisation - devlet başkanı, 165
 Moldova - uluslararası andlaşmalar, 684
 monark (*monarch*), 47
 monarşilerde devlet başkanının hukuki sorumsuz-
 luğu, 105
**monarşilerde devlet başkanının hukuki statü-
 sü, 47-54**
 monarşilerde kralın siyasal sorumsuzluğunun, 78
 monarşilerde, savaş ve barış ilân etme yetkisi,
 202
 Monica Lewinsky, 27
 monist (tekçi), 5, 7
 monist teori (*monistic theory*) - uluslararası hu-
 kuk, 641, 669
Mommat v. İsviçre, 591
 monografiler, 177
Moreira Barbosa v. Portekiz, 599
Moreira de Azevedo v. Portekiz, 587

moyens - anayasa yargısı , 805
 muaf tutma hakkı (*ius dispensandi*), 174
 muafiyet (*dispensatio*), 174
 muafiyet tanıma hakkı (*ius dispensandi*), 174
 muhakeme, 431
 muhalefet şerhi - anayasa yargısı, 807
 muhalefet beyanı (*statement of dissent*) - AİHM, 632
 muhalefet beyanı (*statement of dissent*) - yargı, 438
 muhalefet şerhi (karşı oy yazısı, *opinion dissidente, dissenting opinion*) - AİHM, 438
 muhalefet şerhleri - anayasa yargısı, 807
 Muharip İşleri Departmanı (*Department of Veterans Affairs*), 22
 muhatapları - temel hak ve hürriyetler, 532
 muhkem kaziye, 439, 444
 muhtar düzenleme yetkisi, 365
 mukaddes ve gayri mesul, 83
 murahaslar, 192
 mutat danışmalardan sonra (*après les consultations d'usage*), 301
 mutlak bağlayıcılık, 448
 mutlak monarşiler devrinde insan hakları, 498
 mutlak veto - devlet başkanı, 140
 muvafakat (*agrément*), 192
 müdahalenin men'i (saldırının önlenmesi) davası, 566
 mülkiyet hakkı, 477
 Müller, 830
 müphem veya fantezist başvurular (*confused or far-fetched complaints, griefs confus ou fantaisistes*) - AİHM, 621
 müsteşar (*undersecretary*), 319, 343
 müzakere için hazırlık (*preparation of the case for trial*) - anayasa yargısı, 802
 müzakerenin gizliliği (*secret du délibéré*), 435
Myers v. United States, 29, 34, 35
 ---N---
 naip (*regent, régent*), 50, 52
 naip prens (*prince régent*), 53
 Napoléon, 52
 Nassau ailesi, 49
National Prohibition Cases, 769
National Security Council (Millî Güvenlik Konseyi) - ABD'de, 21, 24
Nationalrat, 142
ne bis in idem prensibi, 447, 822
Necessitas non habet legem (Zaruretin kanunu yoktur), 386
 negatif liste usûlü - askıya alınabilecek temel hak ve hürriyetlerin tespitinde, 402
 negatif liste usûlü - temel hak ve hürriyetlerin olağanüstü hâllerde sınırlanması, 557
negatif statü hakları, 508

nemo iudex in sua causa, 452, 461
 Neo-Nazi Partisi Alman, 756
 nesafet (*equity*), 815
 nesnel sınırlar - temel hak ve hürriyetler, 544
 nihai karar (*final decision, décision définitive*) - AİHM, 603
 nihai karar (*final resolution*) - Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, 638
 nihai mevsubiyet (*final authentication*) - uluslararası anlaşmalar, 651
 nispi bağlayıcılık, 448
 nispi çoğunluk - Cumhurbaşkanı'nın seçiminde, 59
 nişanlar (*decorations*), 205, 206
 nitelikli çoğunluk - Cumhurbaşkanı'nın seçiminde, 59
 nitelikli çoğunluk (*qualified majority*) - anayasa yargısı, 804
 Nixon - *impeachment*, 27, 41
 niyabet (*regency, régence*), 52
 niyabet konseyi (*conseil de régence*), 53
nolle prosequi - Kraliçenin ceza soruşturmasını ve yargılmasını durdurma yetkisi, 171, 210
 normal veto - ABD'de, 36
 normatif haklar (*droits normatives*), 515
 normatif hiyerarşi (*normative hierarchy*) - uluslararası anlaşmalar, 670
normes de référence, 777
 norm-hürriyetler (*libertés-normes*), 515
 normlar hiyerarşi (*hierarchy of norms*) - uluslararası anlaşmalar, 670
Norveç
 - anlaşmaları onaylama yetkisi, 196
 - atama yetkisi, 151
 - bakan atama ve azletme yetkisi, 322
 - baş komutanlık yetkisi, 160
 - Başbakanı azletme yetkisi, 304
 - devlet başkanı, 5, 49, 51, 78, 83
 - düzenleme yetkisi, 153
 - hükümet, 304, 322
 - karşı-imza, 213
 - Kralın görev ve yetkileri, 133, 139, 144, 151, 153, 155, 160, 176, 161, 202,
 - mesaj, 139
 - savaş ve barış ilân etme, 202
 - yüksek komuta yetkisi, 161
 Norveç Yüksek Mahkemesinin 1976 tarihli *Klofta* kararı, 725
 noter - devlet başkanı, 159
 noterlik fonksiyonu (*notarielle Funktionen*) - devlet başkanı imzası, 242
nul et de nul effet, 832
nul et non avenu, 832
nul et sans nul effet, 235, 247

nullum crimen sine lege ilkesi - olağanüstü yönetim usûlleri, 404
nullum crimen, nulla poena sine lege, 173
numerus clausus (tahdidî) sayma - temel hak ve hürriyetler, 505

---O---

Oberndorfer, 829

obiter dictum, 787, 788, 789

objektif ödevler - AİHM, 584

objektif sınırlar - temel hak ve hürriyetler, 544

Office of Management and Budget (Yönetim ve Bütçe Ofisi) - ABD'de, 24

Office of Prime Minister (Başbakanın Makamı), 295

Office of Strategic Studies - ABD'de, 25

Ohlen ve Danimarka, 593

Oireachtas, 93

Okanogon Indians v. United States, 37

olağan dönemlerde temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması sistemi, 548

olağanüstü durumlar (*extraordinary occasions*) - ABD'de, 38

olağanüstü hâl (*état d'exception, state of exception, état d'urgence, state of emergency*), 388

olağanüstü hâl (*state of emergency, état*

d'urgence) - devlet başkanı, 165

- Almanya - devlet başkanı, 165

- İspanya - Kral, 165

- İsrail, 165

- devlet başkanı, 165

olağanüstü hâl (*estado de excepción*), 391

olağanüstü hâl rejimleri - olağanüstü yönetim usûlleri, 380

olağanüstü hal rejimlerinde temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması, 556

olağanüstü hâl ve sıkıyönetim ile ilgili yetkileri - bakanlar kurulu, 285

olağanüstü hâl, 388

olağanüstü toplantı (*session extraordinaire*) - devlet başkanı, 137

olağanüstü yetkiler (*pouvoirs exceptionnels*) - devlet başkanı, 165

- Danimarka - Kralın, 167

- Fransa - Cumhurbaşkanı'nın, 166

- Hollanda - Kralın, 167

- Portekiz - Cumhurbaşkanı'nın, 167

- Yunanistan - Cumhurbaşkanı'nın, 167

olağanüstü yönetim usûlleri, 380-410

- amaç unsuru, 397

- çeşitleri, 388

- danışma usûlü, 393

- ilan edilmesi, 389

- ilân etme yetkisi, 390, 392

- ilân kararı, 389

- izin usûlü, 394

- kademeli onay sistemi, 396

- konu unsuru, 397

- ölçülülük ilkesine, 400

- sebep unsuru, 392

- siyasal denetim, 398

- sona ermesi, 409

- sonuçları, 399

- süre unsuru, 395

- teklif usûlü, 393

- terminoloji, 380

- uygulamaya konulması, 389

- uygulanması, 409

- yargısal denetim, 398

- yürürlüğe girmesi, 394

olayların incelenmesi (*establishment of the facts*) safhası - AİHM, 630

olumsuz şartlar - cumhurbaşkanının seçiminde, 56

ombudsman - temel hak ve hürriyetlerin korunması, 564

Ombudsman, 94

omnis potestas a deo, 496

Omnis potestas a deo, sed per populum, 497

onama yetkisi (anayasa değişikliklerinin) - devlet başkanının, 144

onay - kralî (*royal assent, sanction royale*), 140

onay (*approval*) - uluslararası anlaşmalar, 653

onay (*ratification*) - uluslararası anlaşmalar, 662

onay (*ratification*), 194

onay belgelerinin değişimi (*échange de lettre de ratification*) - uluslararası anlaşmalar, 662

onay belgelerinin değişimi (*échange de lettre de ratification*), 199

onay izni (*autorisation de ratification*) - uluslararası anlaşmalar, 657

onay izni (*autorisation de ratification*), 197

onay kararnamesi (*décret de ratification*), 650

onay yetkisi (anlaşmaları), 195

onay yetkisinin verildiği organlar - uluslararası anlaşmalar, 655

onaylama (*ratification*) - uluslararası anlaşmalar, 195

onaylama (*ratification*) yetkisi - uluslararası anlaşmalar, 650, 653, 656, 656

onaylama izni - uluslararası anlaşmaları, 650

onorificenze della Repubblica, 205

onur kaynağı (*fountain of honour*), 205

onursal imtiyazlar (*honorary privileges*), 205

onursal payeler (*honors*), 205

onursal payeler (*honours*) - karşı-imza, 210

onursal payeler vermek - devlet başkanı, 205

onyedi hâkimlik büyük daire (*Grand Chamber of seventeen judges*), 581

ope legis, 50

- Open Door ve Dublin Well Woman v. İrlanda*, 592
- opinio seriatim* - anayasa yargısı, 807
- opinio seriatim* - yargı, 438
- opinions* - anayasa yargısı, 806
- Orange-Nassau, 49
- oranlılık ilkesi - olağanüstü yönetim usûlleri, 401
- oranlılık ilkesine - temel hak ve hürriyetler, 551
- ordinance*, 152, 366
- ordinances (*Norveç*), 153
- ordonans (*ordonnance*) - mahkeme kararı olarak, 437
- ordonanslar - Fransa'da, 370
- ordonnance*, 152
- Ordre national de la Légion d'honneur*, 75, 205
- Ordre national du Mérite*, 75, 205
- Ordu komutanları, 164
- ordu kurmak - ABD'de, 30
- ordu, hükümetin düğmeye basarak çalıştıracağı bir bilinçsiz makine, 164
- orduların başı (*chef des armées*), 160
- organik açıdan yürütme, 1**
- organik anlamda yargı, 449**
- organik kanunlar (*lois organiques*) - Fransa'da - anayasa yargısı, 778
- organik kritere göre yargı fonksiyonu, 417
- organik ve fonksiyonel açıdan yürütme, 1
- original jurisdiction*, 720
- Ormanda At Sürme (*Reiten im Walde*) Kararı, 525
- Orta Çağda insan hakları, 494
- ortak hukuk (*common law*) - anayasa yargısı, 701
- ortalama (mutasavvıt, *intermédiaire*) karar, 838
- ortaya çıkış sıralarına göre temel hak ve hürriyetlerin tasnifi, 511
- Osmanlı - devlet başkanı, 49, 83, 93
- otomatik fesih, 131, 134
- otomatik intikal - tahtın, 50
- otonom kavramlar doktrini, 617
- oy birliği (*unanimous vote*) - AİHM, 628, 632
- oy çokluğu (*majority vote*) - AİHM, 632
- Ö---
- Öcalan v. Türkiye*, 614
- ödev kavramı, 481**
- öğrenim şartı - cumhurbaşkanının seçiminde, 56
- ölçü norm kavramı, 788
- ölçü normlar - anayasa yargısı, 776, 787
- ölçü normlar sorunu - anayasa yargısı, 776
- ölçülülük ilkesi - olağanüstü yönetim usûlleri, 400
- ölçülülük ilkesi - temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması, 549**
- ölçülülük ilkesinin üç alt ilkesi, 550
- ölüm - bakanların, 326
- ölüm - başbakan, 306
- ölüm - cumhurbaşkanının, 68
- ölüm - kralın, 51
- ölüm (*death*) - ABD'de, 19
- ölüm cezası, 553
- ölüm sonrası evlilikler (*marriages posthumes*), 75, 206
- ön denetim (*anticipatory review of constitutionality*) - anayasa yargısı, 801
- ön izin (*previa autorización*), 202
- ön karar (*preliminary decision*) - anayasa yargısı, 843
- önce başbakanın atanması sistemi, 266
- önceden denetim (*anticipatory review of constitutionality*) - anayasa yargısı, 747
- önemli anlaşmalar, 659
- önerme (*énoncé, proposition, premise*), 440
- öngörülemezlik unsuru - istisnaî hâl, 382
- önleyici (*preventive*) - AİHM, 608
- önleyici denetim (*preventive type of control*) - anayasa yargısı, 747
- önleyici sistem (régime préventif) - temel hak ve hürriyetler, 540
- önsorun (*preliminary question, incident*) - anayasa yargısı, 751
- örneklendirici liste - temel hak ve hürriyetler, 505
- öz feshi (*auto-dissolution*), 117
- öz fesih, 117
- Özbudun (Ergun) - karşı-imza, 228, 229
- Özbudun (Ergun) - ölçülülük ilkesi, 550
- öze dokunma yasağı, 553**
- özel (*ad hoc*) mahkeme sistemi - vatana ihanet, 95
- özel af, 169
- özel bakan (*special minister*), 319
- özel haklar (*droits privés*), 478
- özel hayatının gizliliği, 509
- özel hukuk yolları - temel hak ve hürriyetlerin korunması, 566
- özel karar yetersayısı - uluslararası anlaşmalar, 660
- özel kişiler - temel hak ve hürriyetlerin yükümlülükleri, 533
- özel kişilere karşı koruma - temel hak ve hürriyetler, 566
- özel mahkeme (*jurisdiction spécialisée*) sistemi, 743
- özel yetki devri (*special delegation*), 154
- özerk (muhtar) düzenleme yetkisi, 365
- özerk bölgelerin özyönetim organları, 216
- özerk düzenleme yetkisi** (*pouvoir réglementaire autonome*), 284
- özerk düzenleme yetkisi - ABD, 368
- özerk düzenleme yetkisi - devlet başkanının, 155
- özerk düzenleme yetkisi (*executive orders*) - ABD'de, 39, 40

özerk düzenleme yetkisi (*pouvoir réglementaire autonome*) - Fransa, 371
 özerk kararnamelemler (*décrets autonomes*), 367
 özerk yorum tekniği, 617
 özerk yönetmelikler (*règlements autonomes*) - Fransa, 371, 372
 özgül güvenceler - temel hak ve hürriyetler, 552
 Özgür Alman İşçileri Partisi (*Freiheitliche Deutsche Arbeiterpartei*) [FAP], 756
 özgür kişi (*thegns*), 471
 özgürleştirme (*libération*), 504
 özgürlük (*liberté*), 504
 Öztürk v. Türkiye, 603
 ---P---
 P.M. v. Birleşik Krallık, 605
pacta sunt servanda ilkesi, 773
 Padova'lı Marsilius - insan hakları, 497
Papachelas v. Yunanistan, 604
 para basma (meskukat darbu, *coinage, minting money, battre monnaie*), 206
 para bastırma hakkına (*droit de battre monnaie*), 206
 para, mal ve çalışma yükümlülükleri, 405
 paraf (*paraphe*) - uluslararası andlaşmalar, 642
 paraf (*paraphe*), 195
pardons - ABD' de, 31
 Paris Asliye Ceza Mahkemesi (*Tribunal correctionnel de Paris*), 85
 parlâmenter cumhuriyetlerde cumhurbaşkanının cezai sorumsuzluğu, 84
 parlâmenter hükûmet sistemine aykırılık, 229
 parlâmenter hükûmet sistemlerinde devlet başkanının fonksiyonu, 15
 parlâmenter monarşilerde cezai sorumsuzluk, 83
 parlâmenter sistemlerde iki-başlılık problemi, 11
parlâmenter sistemlerde yürütme organı, 45-252
 parlâmenter sistemlerde yürütme organının gösterdiği başlıca özellikler, 9
 Parlâmenterler Meclisi (*Parliamentary Assembly, Assemblée parlementaire*), 581
 parlâmento başkanı tarafından atanma, 299
 parlâmento içtüzükleri - anayasa yargısı, 774
 parlâmento kararları - anayasa yargısı, 774
 parlâmento müsteşarı (*parliamentary undersecretary*), 256, 319, **343-345**
 parlâmento seçimlerinin yenilenmesi - başbakan görevinin sona ermesi, 307
 parlâmento tarafından teyit (*confirmation by parliament*) - uluslararası andlaşmalar, 651
 parlâmento tarafından uygun bulunması (*approval by the parliament*) - uluslararası andlaşmalar, 649
 parlâmento üyelerinin istemi üzerine yapılan güvenceler: güvensizlik önergesi, 275

parlâmento üyeliği - bakanlık, 320
 parlâmento üyeliğinin düşmesi kararlarını denetlemek - anayasa yargısı, 758
 parlâmento üyesi seçilme yeterliliğinin kaybı, 327
 Parlâmentolar Arası İnsan Hakları Komitesi (*Comité des droits de l'homme de l'Union interparlementaire*), 608
 parlâmentonun devamlılığı (*permanence du parlement*), 136
 parlâmentonun izni - uluslararası andlaşmaların onaylanması, 203
 parlâmentonun uygun bulması şartı - uluslararası andlaşmalar, 650, 652, 656
 parlâmentonun uygun bulması şartı - uluslararası andlaşmalar, 196
 parlâmentosuzluk zamanı (*Parlementslose zeit*), 126
 parlâmentoya toplantılarına katılma ve konuşma görev ve yetkisi - bakanların, 331
 parlâmentoyu feshetmek yetkisi - karşı-imza, 218
 parlâmentoyu olağanüstü toplantıya çağırma, 137
 parlâmentoyu toplantıya çağırma (*convocation du parlement*) - devlet başkanı, 136
Parlementslose zeit, 126
Parliament Act 1911, 118
parliamentary under-secretary, 345
 parti liderliğini yitirme - başbakan, 309
Paşa ve Erkan Erol ve Türkiye, 593
Patera v. Çek Cumhuriyeti, 607
Pauger v. Autriche, 606
Paul ve Audrey Edwards v. Birleşik Krallık, 603
Peñañiel Salgado v. İspanya, 617
Pentagon Papers Case of New York Times Co. v. United States, 807
Peraldi v. Fransa, 609
Perlala v. Yunanistan, 620
persona, 477
Philis v. Yunanistan, 611
 Platon - insan hakları, 492
plebiscite, 80
Plessy v. Ferguson kararı, 728
Pocket Veto Case, 37
Political Honours Scrutiny Committee, 205
 politika açıklaması (*statement of the policy*), 139
 Polonya - uluslararası andlaşmalar, 685
 Pompidou, 128
 Ponsonby kuralı, 651
 Portekiz - Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmak, 190
 Portekiz - atama yetkisi, 151
 Portekiz - bakan atama ve azletme yetkisi, 322
 Portekiz - Bakanlar Kurulu işlemlerini imzalamak, 157

- Portekiz - bakanlar kuruluna başkanlık etmek, 147
- Portekiz - başbakanı atama yetkisi, 296
- Portekiz - başbakanı azletme yetkisi, 304
- Portekiz - Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, 119, 120, 122, 123, 125, 133, 137, 139, 142, 147, 151, 157, 160, 161, 164, 167, 175, 184, 185, 189, 190, 203,
- Portekiz - devlet başkanı, 56, 60, 62, 68, 69, 773, 9, 84, 86, 88, 92, 96
- Portekiz - elçi göndermek, 194
- Portekiz - fesih, 133
- Portekiz - hakimleri atama - devlet başkanı, 184
- Portekiz - hükümet, 296, 301, 304, 322
- Portekiz - mesaj, 139
- Portekiz - olağanüstü yetkiler - devlet başkanı, 167
- Portekiz - referandumuna sunma - devlet başkanı, 142
- Portekiz - savaş ve barış ilân etme - devlet başkanı, 203
- Portekiz - savcılarını atamak, 185
- Portekiz - uluslararası anlaşmalar -, 689
- Portekiz - yüksek komuta yetkisi, 161
- Portekiz - yüksek mahkemelere üye seçme - devlet başkanı, 186
- Portekiz Anayasa Mahkemesi, 732
- Portekiz karşı-imza, 213, 216
- potansiyel mağdur (potential victims) olma - AİHM, 592
- powers are narrow, rights broad* (yetkiler dar, haklar geniş), 506
- pozitif liste usûlü - askıya alınabilecek temel hak ve hürriyetlerin tespitinde, 403
- pozitif liste usûlü - temel hak ve hürriyetlerin olağanüstü hâllerde sınırlandırılması, 559
- pozitif statü hakları, 508**
- Predil Anstalt v. İtalya*, 600
- preliminary question* - anayasa yargısı, 751
- Prélot, 99
- President as Commander-in-Chief* - ABD'de, 30
- président de la république*, 47
- prima facie* inceleme, 619
- prima facie* Sözleşmenin ihlâl edildiği görüntüsü, 619
- primogenitur* sistemi, 49
- primus* - birinci - başbakan, 292
- primus solus* - başbakan, 261
- principes fondamentaux reconnus par les lois de la République*, 777
- principle of least authority* (daha az yetki) ilkesi, 506
- principle of most rights* (daha fazla hak) ilkesi, 506
- Privy Council*, 258
- pro futuro* etki - anayasa yargısı, 814
- pro praeterito* etki - anayasa yargısı, 813
- pro tempore* Başkan - ABD'de, 20, 21
- procédure 1503*, 608
- proclamations* - ABD'de, 39
- proclamations*, 367
- program haklar - normatif haklar ayrımı, 515
- program haklar (*droits programmatoires*), 515
- program hüküm, 513
- program hürriyetler (*libertés-programmes*), 515
- protokolde öncelik sırası (*ordre de préséance protocolaire*), 317
- Provedor de Justiça* - anayasa yargısı, 750
- provisional laws*, 167
- prud'hommes, conseil de-*, 463
- Public Record Office*, 51
- Publications de Cour européenne des droits de l'homme*, 586
- Publications of the European Court of Human*, 586
- Pufendorf, 499
- Q---**
- quamdiu se bene gesserint*, 467
- quash*, 171
- Queen's personal immunity in tort*, 107
- question of fact*, 457
- Qui facit per alium facit per se*, 106
- Qui potest plus, potest minus*, 174
- Quinquennat*, 65
- R---**
- Radio France ve diğerleri v. Fransa*, 590
- raportör hakimler (*rapporteur judges*) - anayasa yargısı, 802
- ratio decidendi* - *obiter dictum* ayrımı, 788
- ratione personae* bağdaşmazlık, 614
- re'sen araştırma ilkesi, 427
- Reagan, 18, 20
- realist yorum teorisi - anayasa yargısının meşruluğu, 726
- Recueil des arrêts et décisions (de la Cour européenne des droits de l'homme)*, 586
- Recueil des décisions de la Commission européenne des Droits de l'Homme*, 587
- recurso de amparo* - İspanya - bireysel başvuru - anayasa yargısı, 752
- refakat ilkesi, 224
- referandum - karşı-imza, 252
- referandum, 142
- referandumuna sunma yetkisi** - devlet başkanı, 142, 144
- Avusturya, 142
- Fransız, 142
- İrlanda, 142
- İspanyol, 142
- Portekiz, 142

- yetkisi, 142
- referans normlar, 776
- Regency Act 1937*, 52, 53
- regulations* - ABD'de, 39, 367
- Rehák v. Çek Cumhuriyeti*, 610
- rektör atama kararı - karşı-imza, 236, 247
- Reports of Judgments and Decisions (of the European Court of Human Rights)*, 586
- Reports of Judgments and Decisions / Recueil des arrêts et décisions*, 586
- reprieves* - ABD'de, 31
- res inter alios judicata aliis neque nocere neque prodesse potest*, 448
- res iudicata**, 439
 - başlangıç anı, 446
 - etkileri, 447
 - gücü (*autorité de la chose jugée*), 446
 - gücü (etkisi, otoritesi) - anayasa yargısı, 822
 - gücünden çıkan sonuçlar, 447
 - itirazı, 446
 - kapsamı, 825
- Res judicata facit ex albo nigro, ex nigro album, ex curvo rectum, ex recto curvum*, 447
- Res judicata pro veritate accipitur*, 447
- re'sen araştırma ilkesi, 428
- resmen yayınlama (*official publication*), 653
- resmen yayınlanma - anayasa yargısı, 747
- resmî gazete (*journal officiel*), 141
- Resmî Gazetede yayın - anayasa yargısı, 812
- Restatement of the Law*, 677
- restitutio in integrum* - AİHM, 636
- ret kararının sonuçları - anayasa yargısı, 818
- ret kararları - anayasa yargısı**, 808
- ret kararlarının icrası - anayasa yargısı, 820
- Réunion des assureurs maladie des exploitants agricoles*, 375
- rıza (*consent*) - uluslararası andlaşmalar, 649, 659
- Richard II, 118
- Rigsdag* Başkanı, 299
- Roi ne meurt pas en France*, 50
- Rollet*, 372
- Roma - devlet başkanı, 91
- Roma Cumhuriyetinde - devlet başkanı, 46
- Roma hukuku sistemi, 458
- Romanist sistem, romanist hukuk sistemleri (*droits romanists*), 458
- Romano-Germanik sistem (*système romano-germanique*), 458
- Romanya - uluslararası andlaşmalar, 685
- Romieu, 386
- Roosevelt, Franklin, 34, 30
- Rousseau - olağanüstü yönetim usûlleri, 387
- royal assent*, 140
- Royal Decree*, 131, 153, 323
- rules* - ABD'de düzenleyici işlemler, 367
- rules* - ABD'de, 39
- Rusya - uluslararası andlaşmalar, 685
- Rusya Anayasa Mahkemesi, 735
- Rusya Federasyonu Başkanının normatif işlemleri, 775
- rüşt yaşı (*age of majority*), 50
- S---**
- sadakat beyanı - devlet başkanı, 63
- saf yürütme görevlileri, 35
- saf yürütme, 3
- Sağlam (Fazıl), 544, 545, 546
- Sağlık ve Beşerî Hizmetler Departmanı (*Department of Health and Human Services*) - ABD'de, 22
- Saint-Jean du Latran Baziligi, 75
- salique (loi)*, 49
- Salisbury, 296
- salt çoğunluğu (*absolute majority*) - anayasa yargısı, 804
- salt çoğunluk - Cumhurbaşkanının seçiminde, 59
- sanction royale*, 140
- Sanctus Paulus, 496
- saraya personel atama - karşı-imza, 212
- sarih devir (*délégation expresse*), 70
- Savaş Departmanı (*Department of War*) - ABD'de, 22
- savaş hâli - devlet başkanı, 165
- savaş hâli (*state of war, état de guerre*), 388
- savaş ilân etme (*declare war*), 203
- savaş ilân etmek - devlet başkanı, 202
- savaş ilân etmekten vazgeçme, 203
- savaş ve barış ilân etmek** - devlet başkanının, 202
 - Belçika, 202
 - Danimarka, 202
 - Finlandiya, 203
 - İspanyol, 202
 - İtalyan, 203
 - karşı-imza, 204
 - Lüksemburg, 202
 - Norveç, 202
 - Portekiz, 203
 - Yunanistan, 203
- savaşın sona ermesi (*fin des hostilités*), 202
- savcılar (*magistrats du parquet*), 468
- savcılar (*magistrats du parquets*) - Fransa, 184
- savcılarını atamak yetkisi - devlet başkanının**, 184
 - Belçika, 184
 - Fransa, 184
 - Hollanda, 184
 - İspanyol, 184
 - Portekiz, 185
 - Türkiye, 185
- Savigny, 475
- Savoia Hanedanı (*Casa Savoia*), 57

siyasal sorumluluk, 9, 10, 13
 siyasal suç (*crime politique*), 101
 siyasal yerindelik (*political expediency*) sorunu -
 bakan atanması ve azlı, 326
 siyasal yerindelik (*political expediency*), 325
 siyasî cürüm, 99
 siyasî onursal payeler inceleme komitesi, 205
 siyasî partilerin yasaklanması - anayasa yargısı,
 755
 siyasî sorumluluğun cezaî ve hukukî sorumluluk-
 tan farkları, 333
siyasî sorumluluk, 333
 - çeşitleri, 335
 - tarihsel olarak ortaya çıkışı, 333
 - bakanların, 333
 - karşı-imza, 227, 239, 245
 - monarşilerde kralların, 78
 siyasî suçlar (*political offenses*) - ABD'de, 28
 siyasî toplum (*société civile*), 499
 siyasî yürütme, 3, 4
 siyasî-cezaî (*politico-pénale*), 101
 Slovakya - uluslararası andlaşmalar, 685
social contract, 499
Société Duchêne, 375
Soering v. Birleşik Krallık, 592, 614
solicitor, 462
somut norm denetimi, 750
 son dakika hakimleri (*last-minute justices*), 718
 son derece mahkemesi (*court of last resort*), 456
 son söz - bakanlar kurulunda, 312
 son sunuşlar (netice-i talepler) - AİHM, 632
 sonuç yükümlülüğü (*obligation de résultat*), 637
 sorumluluk ile yetkinin birlikte bulunması, 13,
 246
 sorumsuzluk - cumhurbaşkanının, 88
sorumsuzluk ilkesi - devlet başkanının, 77
 sorumsuzluk - yetkisizlik, 13
 sorumsuzluk - yetkisizlik, 239, 245
 soruşturma (*inquest*) usûlü, 471
 soruşturmanın gizliliği (*secret de l'instruction*),
 434
 sosyal haklar doktrini, 502
sosyal haklar, 491, 508
 sosyal hakların yükümlüsü, 534
sosyal sözleşme teorisi, 499
 sosyal sözleşme hipotezi, 499
 sosyal ve ekonomik haklar, 512
 soyluluk unvanları (*titles of nobility*), 205
soyut norm denetimi, 749
 - dava açma hakkı, 749
 - dava açma süresi, 750
 - uygulandığı ülkeler, 749
 sözleşmeden dolayı Taca karşı dava açma hakkı
 (*right to sue the Crown in contract*), 106
 sözlü usûl (*procédure orale*), 435

sözlülük (*oralité*) esas - dava, 425, 435
 Sparta'da insan hakları, 493
special adviser - ABD'de, 24
special assistant - ABD'de, 24
special consultant - ABD'de, 24
staatsnotarielle Funktionen, 242
Stamoulakatos v. Birleşik Krallık, 610
 Stanton (Edwin), 26, 33
stare decisis ilkesi - anayasa yargısı, 817
stare decisis, 741
state of emergency - Hollanda, 167
state of emergency - İsrail, 165
status naturae, 499
statutory power - ABD'de, 41
statutory powers, 368
 Stoacılar - insan hakları, 492
 Stolypin, 386
Storing, 139, 202
 suç (*delit, offense*) - bakanlar, 340
 suçlandırma öngesi - vatana ihanet, 92, 93
 suçların ve cezaların kanunluluğu ilkesi karşısında
 vatana ihanet suçu, 100
 sulh hakimleri (*Justices of the Peace*), 182
Summa Theologica, 496
Superior Council for the Judiciary - Portekiz,
 184, 189
Supreme Court of Justice, 189
Supreme Court of the Netherlands, 185
Supreme Judicial Council, 184
 sübzidarite ilkesi (*subsidiarity principle*) -
 AİHM, 596
 sülale-i âli Osman, 49
 süre unsuru - olağanüstü yönetim usûlleri, 395
 sürekli hastalık, 68
 sürenin hesaplanması (*calculation of the period,*
calcul du délai) - AİHM, 604
 sürenin niteliği - AİHM, 602
Syndicat des médecins de l'Ain, 371
 ---Ş---
 Şansölye (*Kansler*), 292
 Şansölye ve bakanların göreve başlarken
 Bundestag önünde yemin etmesi, 270
 Şansölye, 129
 Şansölyenin demokrasisi (*Kansler democratie*),
 312
şekil bakımından denetim - anayasa yargısı,
789
şekil denetimi, 768, 789, 790
 şekli anayasalık denetimi, 790
 Şili Anayasası - anayasa yargısı, 763
 şüphe veya varsayımlar (*suspicion or conjecture*)
 - AİHM, 592
 ---T---
tabiat hali (*status naturae*) hipotezi, 499
 tabii afet, 405

tabii hak doktrini, 598, 499

tabii hâl, 499
 tabii hukuk akımı - insan hakları, 498
 tabii kanun (*lex naturalis*), 496
 tabii kaynak hakları (*right to natural resources*), 512
 tacin irtihali (*demise of the Crown*), 51
 Tacin memurları (*Crown servants*), 106
 tacin otomatik intikali (*dévolution automatique de la Couronne*), 50, 51
 Taç (*Crown*) - hükûmet, 342
 taç (*Crown*), 47
 taç giyme töreni (*coronation*), 50
 tahdidî (*numerus clausus*) - karşı imza, 217
tahkik sistemi (*système inquisitoire*), 427
 tahkik sistemi, 427
 tahkik sistemine hâkim olan ilkeler, 427
 tahkik sisteminin avantaj ve dezavantajları, 428
 Tahkim Mahkemesi (*Cour d'arbitrage*) - Belçika - anayasa yargısı, 755
 tahkim, 831
 tahtın boşalması (*vacancy of the throne, vacance du trône*), 51
 takdir yetkisinin objektifleştirilmesi ihtiyacı, 362
 takma isim (*pseudonymes*) - AİHM, 606
 taktik fesih (*dissolution tactique*), 128
 talebin gerekçesiyle bağlı olmamak - anayasa yargısı, 805
 talep dışı karar verme yasağı, 424
 taleple bağlılık - anayasa yargısı, 805
 tali kurucu iktidarın tepkisi - cumhurbaşkanı hükûmet çatışması, 249
 tam insan (*homme total*), 504
 tam sorumluluk sistemi - cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu, 87
 tam sorumsuzluk sistemi - cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu, 87
 tam yargı davası - temel hak ve hürriyetlerin korunması, 565
 tam yetki belgesi (*lettre de pleins pouvoirs*) - uluslararası andlaşmalar, 642
 tam yetkilî temsilciler (*plenipotentiaries, plénipotentiaires*) - uluslararası andlaşmalar, 643
tanıma (*recognition*) - temel hak ve hürriyetler, 517
 tanıma çeşitleri - temel hak ve hürriyetler, 518
 Tanrı bana yardım etsin (*So help me God*), 64
Taoiseach, 292, 297, 322
 taraflar arasında (*inter partes*) bağlayıcılık, 818, 820
 taraflarca hazırlama ilkesi - dava, 424
 taraflarca ileri sürme ilkesi - dava, 424
 taraflarca tasarruf ilkesi - dava, 423
tarafsızlık statüsü - devlet başkanları, 113

Tarım Departmanı (*Department of Agriculture*) - ABD'de, 22
 tasarruf edilmezlik ilkesi (*principe d'indisponibilité*) - dava, 427
 tasarruf ilkesi (*principe dispositif*) - dava, 423
 tasarrufta bulunma (*abusus*), 477
 tasdik (*certification*), 241
 Tayvan Anayasa Mahkemesi, 736
 tazmin (*redress, réparation*) - AİHM, 609
 tazminat - AİHM, 633
 tazminatın ödenmesi (*payment of compensation*) - AİHM, 636
 teamül (*custom*) - anayasa yargısı, 778
 tebliğ (*notification*) - anayasa yargısı, 812
 tecavüzün ref'i, 566
 tedbirler (*mesures*), 367, 369
 tefhim (*delivery in open court or in camera*), 812
 tefhim (*pronouncement*) - anayasa yargısı, 812
 tehdit unsuru - istisnai hâl, 381
 tek başına bir makam (*corporation sole*), 316
 tek hâkim (*single-judge, juge unique*) - AİHM, 627
 tek hâkimin yapacağı kabul edilebilirlik incelemesi, 627
 tek hâkimli mahkeme, 459
 tek hâkimlik birimler (*single-judge formations, formations de juge unique*), 581
 tek kurul (*hearing in plenum*) - anayasa mahkemeleri, 739
 tek kuruldun - dairelerden oluşma - anayasa mahkemesi, 739
 tek taraflı (*unilatéral*), 123
 tek yargıç düzeni, 582
 tek-başlılık (*monocéphalisme*), 7
 teklif usûlü olağanüstü yönetim usûlleri, 393
 teklif usûlü-karşı imza, 233
 teklif usûlüne tâbi olan işlemler de karşı-imza kuralına tâbidir, 234
 teklif yetkisi - devlet başkanı, 143
 teknik komuta - İsrail, 163
 teknik komuta - Türkiye, 163
 Teknik Ziraat ve Teknik Bahçıvanlık Okulları Kanunu, 708
 tekrar incelenmesi istemi (*request for re-examination of the case*), 634
 tekrar seçilebilirlik - cumhurbaşkanı, 66
 tekrar yargılama yasağı - anayasa yargısı, 822, 823
 tekrar yargılama yasağı - yargı, 447
 telafisi imkânsız sonuçlar (*irremediable effects*) - anayasa yargısı, 842
 tembel kral, 260
temel hak ve hürriyetler(in), 473-573
 - arasında hiyerarşi, 516
 - askıya alınması, 401

- biçimlerine göre tasnif, 510
- çeşitli kavramlar, 474
- dikey etkisi, 538
- doğrudan yatay etkisi, 539
- dolaylı yatay etkisi, 539
- düşünsel gelişimi, 491
- düşürülmesi (*forfeiture of basic rights*) - anayasa yargısı, 760
- düzenleme - sınırlama, 546
- içkin sınırlar, 545
- kavram, 487
- konularına göre tasnif, 509
- korunması yolları, 562
- **korunması, 561**
- kötüye kullanılmaması, 542
- **kullanılmasında sistemler, 540**
- özel kişilere karşı korunması, 566
- özneleri, 527
- pozitif hukuk tarafından tanınması, 517
- **sahipleri** (*titulaires, rights holders*), 527
- **sınıflandırılması, 507**
- **sınırlanması sistemi (şartları), 547**
- sınırlılığı ve sınırlanması kavramları, 543
- **süjeleri** (*titulaires, rights holders*), 527
- **tarihsel gelişimini, 492**
- yabancılar için sınırlandırılması, 555
- yargı yoluyla korunmasında yargısal güvencelerin önemi, 567
- yasama organına karşı korunması, 562
- yatay etkisi, 538
- **yükümlülere (muhatapları), 532**
- yükümlülere (ödevlileri, borçluları, *débiteurs*), 532, 533
- yürütme organına karşı korunması, 562
- temel haklar (*die Grundrecht*), 487
- Temel Haklar ve Hürriyetler Bildirgesi (*Charter of Fundamental Rights and Basic Freedoms*), 777
- temel hakların dikey ve yatay etkisi, 538**
- temel hakların üçüncü kişiler üzerindeki etkisi (*ditwirkung von grundrechten*), 539
- temel ödevler, 482
- temelden açıkça yoksun olma hâlleri - AİHM, 620**
- temsil görev ve yetkisi - devlet başkanları, 114**
- Temsilciler Meclisi - ABD'de, 26
- Temsilciler Meclisi, 121, 130
- Temsilciler Meclisi Başkanı (*Speaker*) - ABD'de, 20
- temsilcilik görevi, 114
- temyiz (*cassation, appel*), 457
- temyiz kudretini yitirme - devlet başkanı, 68
- temyiz mahkemesi (*appellate jurisdiction*) olarak, 720
- Temyiz Mahkemesi Sistemi - vatana ihanet, 95
- temyiz mahkemesi, 456
- Tenure of Office Act*, 26, 33
- teorik kökeni - Avrupa modeli anayasa yargısı, 743
- teşriî başvuru yoluyla temel hak ve hürriyetlerin korunması, 563
- teşriî devir (*délégation législative*), 154, 366
- teşriî devir yoluyla düzenleyici işlem yapma yetkisi, 154, 366
- teşriî içerikte işlemler (*acts of legislative content*), 407
- teşriî nitelikte uluslararası andlaşmalar, 649
- teşvik etme hakkı (*the right to encourage*), 116
- tevsik (*attestation*) yetkisi, 150
- tevsik edici (*authentificateur*) bir rol, 159
- The White House Office* (Beyaz Saray Ofisi), 24
- Thomas Aquinas - insan hakları, 495, 496
- Ticaret Departmanı (*Department of Commerce*), 22
- ticaret mahkemeleri, 463
- ticaret mahkemesi hâkimi (*juges consulaires*), 463
- Tilghman, 811
- Time does not run against the King*, 107
- toplantı dönemi (*session*) - ABD'de, 36
- toplantı dönemini kapatma zamanı (*time of adjournment*) - ABD'de, 38
- toplantı döneminin bitmesi (*end of session, adjournment*) - ABD'de, 36
- toplantı döneminin kapatılması (*clôture des sessions*), 125, 136
- toplantı yetersayısı - anayasa yargısı, 803
- toplantıları erteleme (*ajournement des sessions*), 136
- toplantıların ertelenmesi (*prorogation*), 125, 136
- toplantılarını kapatma hakkı, 136
- toplantıya çağırma (*convene*) - ABD'de, 38
- toplantıya çağırma (*convocation*), 118
- toplu genel af, 169
- toplu özel af, 169
- toprak terki öngören uluslararası andlaşmalar, 651
- total anayasa değişiklikleri (*total revision*) - Avusturya, 691
- tout court* (düpedüz) ölçü norm, 788
- törenselleştirilmiş işlemler - karşı-imza, 229
- törenselleştirilmiş yetkiler ayırımı - karşı imza, 231
- Train v. City of New York*, 41
- Treasury Department Appropriations Bill* - ABD'de, 37
- treaties* - ABD'de, 31, 648
- Tribunal Constitucional* - İspanya, 185
- Tribunal Supremo* - İspanya, 185
- Triennial Act 1694*, 118, 136
- Truman, 30, 40

Turhan (Mehmet), 145, 278, 295
 turlar, 58
 Turpin, 99
 tutulmuş adalet (*justice retenue*), 421
 tüketici liste (*liste exhaustive*) - temel hak ve hürriyetler, 505
 tüketici sayma (*énumération exhaustive*) - temel hak ve hürriyetler, 524
 tüketilmesi gereken iç hukuk yolları nelerdir, 597
 tüketilmesi gereken iç hukuk yolunun olması durumunda sürenin başlangıcı, 603
 tüketme kuralından muafiyet durumları, 601
 türev (müştak, *dérivé*) yetki, 365
 türev düzenleme yetkisi (*pouvoir réglementaire dérivé*), 372
 Türk Anayasa Mahkemesinin 25 Aralık 2008 tarih ve E.2006/140, K.2008/185 sayılı Kararı, 831
Türk Anayasa Mahkemesi, 733
 Türk Anayasası, m.90, 686
Türkiye’de Cumhurbaşkanı, 56, 59, 63, 66, 71, 79, 88, 89, 95, 97, 100, 109
Türde Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, 114, 120, 121, 133, 143, 144, 151, 155, 157, 160, 163, 176, 185, 188, 189, 191
 - Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmak, 191
 - andlaşmaları onaylama yetkisi, 196
 - atama yetkisi, 151
 - bakan atama ve azletme yetkisi, 322
 - Bakanlar Kurulu işlemlerini imzalamak, 157
 - Bakanlar Kuruluna başkanlık etmek, 147
 - baş komutanlık yetkisi, 160
 - Başbakanı atama yetkisi, 296
 - elçi göndermek, 194
 - fesih, 133
 - gras, 178
 - hâkimleri atama, 184
 - hükûmet, 296, 322
 - karşı imza, 226, 227, 230
 - savcılar atamak, 185
 - teknik komuta, 163
 - uluslararası andlaşmalar, 686
 - yüksek mahkemelere üye seçme, 186
Türkiye’de karşı-imza kuralı, 213, 222, 226
Türkiye’de vatana ihanet, 100
 tüzel kişiler - temel hak ve hürriyetler, 477, 530
 Twind kararı (Danimarka), 725, 742
 ---U---
 Ulaştırma Departmanı (*Department of Transportation*), 22
ultra petita karar verme yasağı, 424
 ulusa mesaj, 139
 Uluslararası Adalet Divanı (*International Court of Justice*), 580

uluslararası andlaşma ve sözleşmeler ile tanıma - temel hak ve hürriyetler, 522
 uluslararası andlaşma yapma yetkisi (*treaty power*) - ABD’de, 31
uluslararası andlaşma yapmak yetkisi - devlet başkanının, 194
uluslararası andlaşmalar, 641-695
 - anayasa yargısı, 779
 - Arnavutluk, 681
 - Avusturya, 690
 - Azerbaycan, 682
 - Bosna-Hersek, 682
 - Çek Cumhuriyeti, 683
 - Ermenistan, 681
 - Estonya, 683
 - Finlandiya, 691
 - Fransa, 683
 - Gürcistan, 689
 - Hırvatistan, 682
 - Hollanda, 688
 - Kıbrıs, 684
 - Moldova, 684
 - Polonya, 685
 - Portekiz, 689
 - Romanya, 685
 - Rusya, 685
 - Slovakya, 685
 - Türkiye, 686
 - Yunanistan, 692
 uluslararası andlaşmalar kanun üstü değer tanınması, 687
uluslararası andlaşmaların akdedilmesi, 642
 uluslararası andlaşmaların anayasaya uygunluğu sorunu, 660
uluslararası andlaşmaların onaylanması, 647
 uluslararası andlaşmaların ulusal normlar hiyerarşisindeki yeri, 668
 Uluslararası Ceza Mahkemesi Kurulması Hakkında Uluslararası Andlaşma, 91
 uluslararası geçerliliği (*validité internationale*), 668
 uluslararası hukuk normları - ölçü norm - anayasa yargısı, 778
 uluslararası hukuk normlarına uygun yorum ilkesi - anayasa yargısı, 783
 uluslararası hukuk yolları - temel hak ve hürriyetlerin korunması, 561
 uluslararası hukukta monist teori (*monistic theory*), 641, 669
 uluslararası hukuktan doğan yükümlülükler - olağanüstü yönetim usulleri, 401
 uluslararası hukuktan doğan yükümlülükler, 557
 uluslararası hukukun evrensel ilkeleri - anayasa yargısı, 779

- uluslararası hukukun evrensel olarak tanınmış normları (*universally recognised norms of international law*) - anayasa yargısı, 779
- uluslararası hukukun genel ilkeleri - anayasa yargısı, 778
- uluslararası hukukun genel kabul görmüş ilkeleri - anayasa yargısı, 782
- uluslararası hukukun genel olarak kabul edilen prensipleri, 595
- uluslararası hükümet dışı kuruluşlar, 569
- uluslararası koruma - temel hak ve hürriyetler, 568**
- uluslararası örgütlere ilişkin anlaşmalar, 659
- uluslararası soruşturma ve çözüm mercii (*instance internationale d'enquête ou de règlement*), 607
- United States v. Belmont*, 32
- United States v. Belmont*, 648, 676
- United States v. Curtiss-Wright Corp.*, 32
- United States v. Nixon*, 39
- United States v. Pink*, 676
- United States v. Sprague*, 769
- URSSAF de la Haute-Garonne*, 375
- usûl ve şekil unsuru - olağanüstü yönetim usûlleri, 393
- usûl-fürü, 49
- uyarma (*droit d'avertir*) - devlet başkanı, 115
- uyarma hakkı (*the right to warn*), 116
- uyarma ve görüş bildirme görev ve yetkisi - devlet başkanı, 115**
- Uydu Anteni (*Parabol-Antenne*) Kararı, 540
- uygulama yönetmelikleri (*règlements d'exécution des lois*) - Fransa, 372, 375
- uygulamaya koyma kararı - olağanüstü yönetim usûlleri, 389
- uygun bulma (*approbation, approval*) - uluslararası anlaşmalar, 197, 654, 656, 662
- uygun bulması (approval), 649
- uygun görüş (*avis conforme*) - fesih, 122
- uygun görüş (*avis conforme*), 182
- uygun görüş (*consent opinion*), 139
- uyuşmazlık (ihtilaf, *litige*), 415
- uyuşmazlık kavramı, 415**
- uyuşmazlık mahkemesi görevi - anayasa yargısı, 760
- Uzay Antlaşması, 513
- Ü---
- üç hâkimlik komiteler (*committees of three judges*), 581
- üç konsül, 46
- üç kuşak haklar arasında farklar, 513
- üç kuşak haklar ayrımının eleştirisi, 514
- üç kuşak haklar teorisi, 512**
- üçüncü derece mahkemeler, 456
- Üçüncü Fransız Cumhuriyetinde karşı-imza, 224
- üçüncü kişiler üzerinde doğrudan etki (*unmittelbare drittwirkung*), 539
- üçüncü kişiler üzerinde dolaylı etki (*mittelbare drittwirkung*), 539
- üçüncü kuşak haklar, 511, 512**
- ülke sınırlarının değişikliğe, ülke terkinde veya kazanılmasına ilişkin anlaşmalar, 658
- ülke terkinde veya kazanılmasına veya ülke sınırlarında değişiklik yapılmasına ilişkin anlaşmalar, 198
- Ülke v. Türkiye*, 605
- ülkenin anı saldırıya (*actual or imminent aggression*), 202
- ülkenin genel siyaseti (*general policy of the country*), 282
- ülkenin üstün kanunu (*supreme Law of the Land*) - uluslararası anlaşmalar - ABD, 676
- ülkenin yüce kanunu (*the supreme law of the land*) - anayasa yargısı, 699
- üllkenin yüksek kanunu (*supreme Law of the Land*) - uluslararası anlaşmalar - ABD, 680
- üniversite rektörlerini seçmek, 151
- üst derece mahkemesi, 456
- üstünlük hükmü (*supremacy clause*) - ABD - anayasa yargısı, 676, 680, 699
- üye profili - anayasa mahkemesi, 735
- üyelere yardımcı olan hukukçular (asistanlar, *clerical staff, clerks, référendaires*), 802
- üyelerin sayısı - anayasa mahkemesi, 730
- üyelerinin görüşü (*opinion*) - anayasa yargısı, 806
- V---
- v. (*versus*), 585
- Valle d'Aosta, 58
- Van Oosterwijk v. Belçika*, 599
- Varbanov v. Bulgaristan*, 610
- Varnava ve diğerleri v. Türkiye*, 607
- vatana hizmeti ödevi, 482
- vatana ihanet, 92-105**
- anayasacı anlayış, 101
- cezacı (*pénaliste*) anlayış, 100
- karma görüş, 101
- vatana ihanet suçu, 99, 102
- vatana ihanetle suçlandırma - cumhurbaşkanı hükümet çatışması, 250
- vatana ihanetle suçlandırma önergesi, 92
- vatandaş hakları, 490, 491
- vatandaşlar - temel hak ve hürriyetler, 528
- vatandaşlık - cumhurbaşkanının, 55
- Vattel, 499
- Vedel - anayasa yargısı, 787
- Vedel, 101, 158
- vekâlet (cumhurbaşkanına)**, 69, 70
- başbakanın vekâlet etmesi, 71
- parlamento başkanlarının vekâlet etmesi, 71

- vekil anayasa tarafından tespit edilmemiş ise, 72
- vekilin tespiti, 70
- vekilin yetkileri , 72

vekâlet (*intérim*) - hükûmet, 309

vekil bakan (*acting minister*), 330

vekil başkan (*acting president*) - ABD'de, 20

vekil cumhurbaşkanı (*acting president, interim president*), 72

vekil hükûmet (*interim government*), 280

vekil-kral, 52

veraset (*hérédité*), 10

veraset veya intikal kuralları (*order of succession*), 49

verba volant, scripta manent (söz uçar, yazı kalır), 436

vere ve *dictum*, 471

Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) v. İsviçre, 606

vergi hakkı - vergi ödevi, 478, 482

vergilendirmeye ilişkin andlaşmalar, 658

verilmiş yetki (*compétence d'attribution*), 360

verilmiş yetkiler (*attributed powers, compétences d'attribution*) - anayasa yargısı, 706, 753

Vernillo v. Fransa, 600

vesayet başvurusu yolu - temel hak ve hürriyetler, 563

veto message - ABD'de, 35

veto yetkisi (*power of veto*) - ABD'de, 35

vicdanî delil (*intime conviction*) ilkesi, 424, 428

Vice-President (Başkan Yardımcısı) - ABD'de, 17, 19

Victoria, 259

Vietnam savaşı, 30

Vijayanathan ve Pusparajah v. Fransa, 592

Viyana Andlaşması (9 Haziran 1825 tarihli), 49

Vorarlberg, 762

---W---

Waldheim, 64

Walker v. İngiltere, 602

Walker (Gordon), 320

Walpole (Robert), 289, 293

Wantage Code, 471

Water Pollution Control Act - ABD'de, 41

Watergate skandalı, 27, 39

White House Office (Beyaz Saray Ofisi), 24

White House Office, 18, 23, 24

William I, 49

William III, 259

William Marbury, 718

Wilson (Woodrow), 20, 34, 40, 302

Windscheid, 475

Wolff, 499

writ, 130

---X---

X. v. Almanya, 617

X. v. Hollanda, 617

XIV'üncü Amendment, 728

---Y---

yabancı devletlere temsilci göndermek - devlet başkanı, 192

yabancı temsilcileri kabul etmek - devlet başkanı, 192

yabancılar - temel hak ve hürriyetler, 528

yapıcı güvensizlik önergesi (*constructive vote of no confidence*), 276

yapım işlemi (*acte de confection*) - cumhurbaşkanı hükûmet çatışması, 241

yapısal açıdan yargı organının tanımı, 451

yararlananlar (*bénéficiaires*) - temel hak ve hürriyetler, 527

yargı, 411-272

yargı ayrılığı sistemi, 458

yargı birliği (*unité des juridictions*) sistemi, 457

yargı birliği ve yargı ayrılığı sistemleri, 457

yargı fonksiyonu, 411, 412, 449

- tanımı, 412

yargı işlemi kavramının tanımı, 436

yargı işlemlerinin (mahkeme kararlarının) sonuçları (etkileri), 438

yargı işlemlerinin biçimi, 437

yargı kararı (*décision juridictionnelle*), 440

yargı kelimesi, 413

yargı kolları, 457

Yargı Kuvveti Genel Konseyi (*Consejo General del Poder Judicial*), 182, 189

yargı organı (mahkeme) tanımı, 454

yargı organı, 411, 449

yargı organına karşı bağımsızlık, 465

yargı organının dereceli yapısı, 454

yargı organının örgütlenmesi bakımından sistemler, 457

yargı organının tanımı, 450

yargı organları arasındaki görev uyumsuzlukların karara bağlamak, 760

yargı organlarının aday gösterme işlemleri, 419

yargı organlarının başkan seçme işlemleri, 418

yargı organlarının iç düzenine ilişkin işlemler, 418

yargı organlarının kendi idarî personeline ilişkin işlemleri, 417

yargı yetkisi - AİHM 11 nolu protokol öncesi, 579

yargılama - vatana ihanet, 95

yargılama - yargı, 414

yargılama makamı - vatana ihanet, 95

yargılama makamının fiilin tavsifi konusundaki yetkisizliği - vatana ihanet, 96

yargılama makamının yetkisi - vatana ihanet, 97

yargılama usûlleri - anayasa yargısı, 799

- yargılama usûlleri, 429
yargılama usûlüne hâkim olan ilkeler (davayı yöneten ilkeler), 431
yargılama yetkisi (*compétence de juger*), 420
yargılanmanın yenilenmesi yoluyla davanın tekrar görülmesi (*reopening of the proceedings*) - AİHM, 636
yargılanmış şeyin otoritesi (*autorité de la chose jugée*), 822
yargılanmışlık itirazı, 446
yargısal (*judicial, judiciaire*) nitelik - AİHM, 608
yargısal başvuru (dava) yoluyla temel hak ve hürriyetlerin korunması, 564
yargısal denetim - olağanüstü yönetim usûlleri, 398
yargısal denetim (*judicial review*), 697
yargısal güvenceler - temel hak ve hürriyetlerin korunması, 567
yargısal işlem, 414
yargısal olmayan anayasaya uygunluk denetimi (*contrôle non juridictionnel de constitutionnalité*), 697
yargısal-benzeri (quasi-judicial, quasi judiciaire) - AİHM, 608
Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, 185
yargıyla ilgili birçok görev ve yetkiler - devlet başkanı, **168**
yarı-başkanlık sistemi, 60, 32
yarı-başkanlık sistemlerinde yürütme organının yapısı: iki-başlılık, 11
yarışan oy (*concurring opinion*), 438, 632
yarı-teşriî (*quasi-legislative*), 34
yarı-yargısal (*quasi-judicial*), 34
yarma yetkisi, 414
yarmak (*trancher*), 414
yasak sonuçlar - olağanüstü yönetim usûlleri, 408
yasama alanındaki yetkiler, 232
yasama dokunulmazlığının kaldırılması kararlarını denetlemek, 758
yasama organına karşı bağımsızlık, 465
yasama organına karşı koruma - temel hak ve hürriyetler, 562
yasama organının tepkisi, 250
yasama ve yargıya ilişkin yetkiler, 228
yasamanın güvenine dayanma, 10
yaş - cumhurbaşkanının 56
yaş (kral), 50
yaş: 35 yaş - cumhurbaşkanı, 56
yaş: 50 yaş - cumhurbaşkanı, 56
Yaşa v. Türkiye, 593
yaşlılık esası (*order of seniority*), 49
yatay etki (*horizontal effect*) - temel hak ve hürriyetlerin, 538
yaygın yargısal denetim sistemi (*diffuse judicial review system*), 740
yayımlama (*publication*) - kanunları - devlet başkanı, 123
yayın (*publication*) - uluslararası andlaşmalar - devlet başkanı, 199
yayın (*publication*), 663
yazılı açıklamaları (*written observations*) - AİHM, 630
yazılı anayasa koşulu - anayasa yargısı, 700
yazılı usûl (*procédure écrite*), 435
yazılılık, 436
yedek üyeler (*substitute members*), 803
yedeklik (*suppléance*), 70
yedi hakimlik daireler (*chambers of seven judges*) - AİHM, 581
yedi hayır, bir evet, 23
yedi yıllık sistem (*septennat*), 65
yemin - bakanlar kurulunun göreve başlaması, 270
yemin - cumhurbaşkanının, 63
yemin (*oath*), 470
yemin (*serment*) - kralın, 51
yemin dinsel, 64
yemin yardımcıları (*oath-helpers*), 470
yemin, 19
yemini desteklemek için onbir kişi (*oath-helpers*), 470
yeminli ifadesinde yalan söylemek (*perjury*) - ABD'de, 27
yeni bir başbakanın atanamaması durumunda, 267
yeni genel seçimler.- bakanlar kurulunun görevini sona erdiren, 273
yeni haklar, 512
yeni insan hakları, 512
Yeni Mahkeme (*New Court*) - AİHM, 580
yeni olaylar (*faits nouveaux*), 607
Yeni Zelanda - devlet başkanı, 62
yer bakımından bağdaşmazlık (*incompatibility ratione loci*), 614
yerel yönetimler (mahalli idareler, *collectivités locales*), 3
yerindelik denetimi - anayasa yargısı, 794
yerindelik denetimi (*contrôle d'opportunité*) - anayasa yargısı, 792
yerine getirmenin Bakanlar Komitesi tarafından gözetimi (denetlenmesi) (*supervision of execution*) - AİHM, 637
yerli hakların korunması (*right to indigenous peoples*), 512
yeter sayı (*quorum*) - cumhurbaşkanının seçimi, 59
yetki (*compétence*), 158
yetki devri yoluyla Başkanın kullandığı düzenleme yetkisi (*statutory power*) - ABD, 368
yetki kanunu (*loi d'habilitation*) - Fransa'da, 370

yetki unsuru - olağanüstü yönetim usûlleri, 389
 yetki uyumsuzlukları (*conflicts of competence*) -
 anayasa yargısı, 754
 yetkilerin paralelliği ilkesi anayasa hukuku ala-
 nında geçerli mi, 279, 307
 yetki-sorumluluk, 13, 239, 245
 yetkiyi gasbetmesi, 243
 yokluğun tespiti - karşı-imza, 236, 247
yokluk - anayasa yargısı, 832, 835, 836
 yokluk - karşı-imza, 235, 247
 yokluk kararı - anayasaya aykırı, 832
 yorum - karşı-imza, 220
 yorum kaydıyla anayasaya uygunluk kararı, 838
 yorum yoluyla yeni istisna yaratma yasağı - kar-
 şı-imza, 220
 yorumlu ret kararı, 837, 838, 839, 840
 YÖK üyelerini atamak, 151
 yönetmelik çıkarma yetkisi - bakanların, 332
 yönetmelikler (*règlements*), 153
 yönlendirme (*orientation*) yetkisi - Başbakan,
 313

Yunanistan

- andlaşma akdetme, 195
- atama yetkisi, 151
- bakan atama ve azletme yetkisi, 322
- baş komutanlık yetkisi, 160
- başbakanı atama yetkisi, 296
- başbakanı azletme yetkisi, 304
- başbakanın atanması, 301
- Cumhurbaşkanı, 31, 33, 56, 59, 63, 64, 66,
 71, 73, 79, 67, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 95,
 109
- Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, 115,
 121, 122, 134, 138, 139, 151, 154, 155,
 160, 167, 176, 184, 203
- Cumhurbaşkanının seçimi, 59
- çağrı, 138
- düzenleme yetkisi, 154
- fesih, 134
- hakimleri atama, 184
- hükümet, 294, 296, 301, 322
- kararname (decrees), 154
- karşı-imza, 213
- mesaj, 139
- olağanüstü yetkiler, 167
- savaş ve barış ilân etme, 203
- uluslararası andlaşmalar, 692
- yüksek komuta yetkisi, 162

yurt dışına çıkma yasağı, 206
 yurt dışı gezisi - Cumhurbaşkanının, 70
 yurttaş hakları, 490
 Yüce Divan (*haute cour*), 95, 100
 Yüce Divan (*high court, haut cour*) sistemi -
 anayasa yargısı, 698

Yüksek Adalet Divanı (*Haute Cour de la
 Justice*), 96
 Yüksek Adalet Mahkemesi, 186, 189
 Yüksek Adliye Mahkemesi, 95
 yüksek çoğunluklu merdiven (*the super-
 majoritarian escalator*), 396
 yüksek ihanet (*alta tradimento* - İtalya), 89
 yüksek ihanet (*haute trahison* - Fransa), 89
 yüksek ihanet, 91, 99
yüksek komuta yetkisi - devlet başkanı 160, 163
 - Almanya, 162
 - Belçika, 160
 - Finlandiya, 160
 - İrlanda, 161
 - İsveç, 162
 - İtalyan, 161
 - Lüksemburg, 161
 - Norveç, 161
 - Portekiz, 161
 - Yunan, 162
 yüksek mahkeme (*supreme court*), 456
 Yüksek Mahkeme Başkanı (*Chief Justice*) -
 ABD'de, 26
 Yüksek Mahkeme hâkimleri (*judges of the Su-
 preme Court*) - ABD'de, 33
 Yüksek Mahkeme nezdindeki Genel Savcı
 (*Procurator General at the Supreme Court*),
 150, 182, 184
 yüksek mahkeme sistemi, 698
yüksek mahkemelere üye seçme
 - Avusturya, 185
 - Belçika, 185
 - Fransa, 185
 - Hollanda, 185
 - İspanyol, 185
 - İtalya, 186
 - Japonya, 186
 - Lüksemburg, 186
 - Portekiz, 186
 yüksek mahkemelere üye seçme - Türkiye, 186
**yüksek mahkemelere üye seçmek - devlet baş-
 kanı, 185**
 Yüksek Mahkemenin Baş Yargıcını seçmek -
 Japonya, 186
 yüksek öğrenim yapmış - cumhurbaşkanı, 56
 Yüksek Öğretim Kurulu üyelerini atamak - karşı-
 imza, 232
 Yüksek Yargı Konseyi (*Supreme Judicial
 Council*) - Yunanistan, 184
 Yüksek Yargı Konseyi, 469
 Yükseköğretim Kurulu, 186
 yükümlülükler (ödevliler, borçlular) - temel hak ve
 hürriyetler, 532
 yürütme departmanları (*executive departments*) -
 ABD'de, 21

yürütme fonksiyonu, 353-377

yürütme fonksiyonunun alanı, 356
yürütme fonksiyonunun *intra legem* niteliği, 355, 356

yürütme fonksiyonunun özellikleri, 354
yürütme fonksiyonunun *secundum legem* niteliği, 355

yürütme fonksiyonunun tanımı, 353
yürütme fonksiyonunun yargı fonksiyonundan ayrılması, 354

yürütme fonksiyonunun yasama fonksiyonundan ayrılması, 354

yürütme imtiyazı (*executive privilege*) - ABD' de, 38

yürütme işlemi (*acte exécutive*), 356

yürütme işleminin tanımı, 356

yürütme işlemleri (*executive acts*), 85

yürütme işlemleri, 356

yürütme işlemlerinin türleri, 357

yürütme organı tarafından onaylanan uluslararası anlaşmalar, 672

yürütme organı, 1-16**- diğer devlet organlarından ayrılması, 2**

- düzenleme yetkisi, 357-366, 357

- düzenleme yetkisini genişlemesi - olağanüstü yönetim usûlleri, 406

- düzenleme yetkisinin kaynağı, 358

- düzenleme yetkisinin özellikleri, 363

- düzenleyici işlemleri - Fransa' da, 369

- düzenleyici işlemleri, 366

- idare dışında kalan kısmı, 3

- idare organından ayrılması, 2

- yapısı, 5

- yargı organından ayrılması, 2

- yasama organından ayrılması, 2

yürütmenin göreve gelişi, 10

yürütmeyi durdurma - Türk Anayasa Mahkemesi, 843

---Z---

Zagaria v. İtalya, 608

zaman bakımından bağdaşmazlık (*incompatibility ratione temporis*) - AİHM, 615

zaman bakımından etki - anayasa yargısı, 813

zarar (*dommage, préjudice*) - AİHM, 633

zaruret hâli (*état de nécessité*) teorisi - temel hak ve hürriyetlerin durdurulması, 556

zaruret hâli teorisi, 385

zaruret hâli teorisiyle ilgili özdeyişler, 386

zaruretler memnu olan şeyleri mubah kılar, 386

Zehentner v. Austria, 589

zimmet (*bribery*) - ABD' de, 26, 27

zorlama istifa (*démission forcée*), 82, 252

Kemal Gözler, *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi*, Bursa, Ekin Yayınevi, 2011, 2 Cilt (32+973; 32+1040 s.) (www.anayasa.gen.tr/ahgt.htm)